

CENA 3 ZŁ

ROK 13, NR 3 (106), GRUDZIEŃ 2015

Goniec Łukowej

BIULETYN GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W ŁUKOWEJ

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia składamy serdeczne życzenia: zdrowia, wszelkiej pomyślności, dużo radości i odpoczynku w rodzinnym gronie.

Życzymy, aby Nowy 2016 Rok przyniósł sukcesy osobiste i zawodowe.

Liczymy, że nadal będziemy mieć możliwość realizacji wspólnych działań niosących dobro i pomoc oraz satysfakcję z osiągniętych celów.

Wójt Gminy
mgr inż. Stanisław Kozyra

Przewodniczący Rady Gminy
mgr inż. Tadeusz Kraczek

Podnieś rękę Boże Dziecię Błogosław Ojczyznę miłą...

Praca Wiktorii Siebielec z Chmielka, lat 9 (Koło plastyczne GOK w Łukowej)

Na Święta Narodzenia Pańskiego i cały Nowy Rok przesyłamy Czytelnikom „Gońca” prezencik w postaci wiersza ks. Jana Twardowskiego z nadzieją, że te wszystkie dobre pragnienia się spełnią i my sami, nasze Rodziny, wsie z miastami będą służyły Pokojowi.

*Pomódlmy się w Noc Betlejemską,
w Noc Szczęśliwego Rozwiązania,
by wszystko się nam rozplatało,
węzły, konflikty, powikłania.
Oby się wszystkie trudne sprawy
porozkręcały jak supelki,
własne ambicje i urazy
zaczęły śmieszyć jak kukielki.
Oby w nas paskudne jędze
pozamieniały się w owieczki,
a w oczach mądre łzy stanęły
jak na choince barwnej świeczki.
Aby wątpiący się rozplakał
na cud czekając w swej kolejce,
a Matka Boska – cichych, ufnych –
na zawsze wzięła w swoje ręce.*

Dyrekcja, Pracownicy GOK
i Biblioteki w Łukowej

Praca Zuzanny Słoma z Łukowej, lat 8
(Koło plastyczne GOK w Łukowej)

Na str. 1 prace dzieci z koła plastycznego przy GOK, u góry od lewej: Michaliny Wszola z Łukowej, lat 7, Julii Gierczak z Łukowej, lat 6, Mai Popowicz z Pisklak, lat 5, Oliwii Rój z Łukowej, lat 8, Mai Przytuła z Pisklak, lat 5, Oliwii Tadra z Chmielka, lat 9. Grafika panoramy Łukowej – praca Magdy Wazio z Łukowej, studentki architektury. Praca główna – Joanny Opiela z Łukowej, lat 9.

SPIS TREŚCI

Zapomniane wysiedlenie - 12 tys. wyrzuconych przemocą przez Rosjan Polaków z obszaru Parafii Łukowa.....	4
Unikatowa fotografia - Łukowianie uciekający przed ostrzałem artylerii rosyjskiej, 20 czerwca 1915 r.	5
Budżet Gminy Łukowa na rok 2016 - dochody	8
Budżet Gminy Łukowa na rok 2016 - wydatki	11
Nasza Gmina będzie miała swój HERB	14
Działania i badania ornitologów na terenie naszej gminy (Puszcza Solska).....	17
Martwy bielik w gminie Łukowa, 28.10.2015 r.	18
Przybyli z nami spędzić zimę	18
1050. Rocznica Chrztu Polski.....	20
Tak dobrego koncertu u nas dawno nie było... - Lubelska Federacja Bardów w Łukowej, 11.10. 2015.	23
II nagroda dla łukowskiej „Harmonii”	24
Jesteście coraz hojniejsi. Dziękujemy!	25
Łukowscy krwiodawcy	26
W Święta każdy na nowo staje się dzieckiem.....	27
Nasi liderzy przyszłości	28
11 listopada w Chmielku.....	29
Łukowska Cecyliada.....	29
Wystawa łukowianki	29
Mikołajowy spektakl „ Kaczka Cudaczka”	30
Zakup nowości wydawniczych.....	30

DAWNE ŁUKOWSKIE ŚWIĘTOWANIE

Od lewej: Jan Kula, Katarzyna Kula, Jadwiga Pawłowska (sierota), Kazimiera Kula, Aleksander Pukała, Marta Kula, Święta 1948 r.

Fot. M. Puhacz

Małe łukowianki - Święta 1956 r.

Od prawej: Krystyna Fidecka, Bronisław Gontarz, Marta Kula, Jan Machnio, Eugeniusz Pluskwa, Zofia Grzyb, Jan Grzyb, Dariusz Zajączkowski, Nowy Rok 1950

Fot. M. Puhacz

WYDAWCA

Gminny Ośrodek
Kultury w Łukowej

REDAGUJE:

Wiesława Kubów
Kamil Kopera
Lucyna Paluch
Skład: Paweł Kozyra

ADRES

Gminny Ośrodek
Kultury w Łukowej
23-412 Łukowa
tel. 84 687 4060
gokluk1@wp.pl
www.lukowa.pl
NS-REJ. PR 86

ZAPOMNIANE WYSIEDLENIE

12 TYS. WYRZUCONYCH PRZEMOCĄ PRZEZ ROSJAN POLAKÓW

Z OBSZARU PARAFII ŁUKOWA

Rok 1914 był początkiem końca starego porządku w Europie, prawdziwą cezurą kończącą wiek XIX. Dla ludności zamieszkującej ziemię dawnej Rzeczypospolitej wydarzenia gorącego lata tego roku były początkiem mickiewiczowskiej wojny powszechnej za wolność ludów.

Na początku Wielkiej Wojny Gmina Łukowa A.D. 1914 to jedna z 10 jednostek administracyjnych tego szczebla w powiecie biłgorajskim, guberni chełmskiej Królestwa Polskiego. Szacunkowe dane podają, że zamieszkiwało ją wówczas około **6 600 osób**: 2970 mężczyzn i 3640 kobiet.

Królestwo Polskie było częścią składową Imperium Rosyjskiego i dzieliło jego losy. Więc kiedy 24 lipca 1914 r. rząd Imperium Rosyjskiego ogłosił zamiar obrony Serbii, swojego sojusznika, w razie ataku na jego ziemię armii Austro-Węgrów, przedwojenna gorączka dotarła również na teren gminy Łukowa. Cztery dni później wojna pomiędzy tymi państwami stała się faktem. Wobec tego w Rosji została ogłoszona mobilizacja częściowa, a następnie (31 lipca) powszechna. **Z terenu gminy Łukowa do armii carskiej powołano 167 mężczyzn.** Mieli udać się do punktów zbornych organizujących się armii – rejonów koncentracji wyznaczono na obszar Lublin-Chełm oraz Dubno-Równe. Dla wszystkich stało się jasne, że wojna jest kwestią godzin, a położona w pobliżu granicy z wrogim mocarstwem – Austro-Węgrami, gmina stanie się jej areną bardzo szybko. Jednak jeszcze tydzień upłynął pod znakiem wyczekiwania na rozwój wypadków, co prawda 1 sierpnia Niemcy wypowiedziały wojnę Rosji, jednak ludność południa Lubelszczyzny czekała na to co (i kiedy) zrobi rząd w Wiedniu. Wieczorem 6 sierpnia

Podsośnina, 1915.06.19. Lukova égése
(<http://postcards.hungaricana.hu/en/174359/>)

do powiatu biłgorajskiego dotarła elektryzująca wiadomość – w południe Austro-Węgry wypowiedziały nam wojnę.

Teren gminy w 1914 r. nie był areną większych walk. W sierpniu przeszły przez niego skrzydła dwóch austriackich armii (linią rozgraniczenia terenów operacji była granica Łukowej i Chmielka). Po krótkiej okupacji austro-węgierskiej na początku września 1914 r. teren gminy wrócił pod panowanie rosyjskie. Był to ostatni okres, w którym carskie władze kontrolowały te tereny. Okres względnego spokoju zakończył się wraz z pojawieniem się informacji o bitwie gorlickiej. 2 maja 1915 r. wojska państw centralnych przerwały linię frontu i postępując szybko zbliżyły się do granic Królestwa Polskiego. Jednak to nie obce wojska i przesuwająca się linia frontu miała okazać się największym zagrożeniem. Rozporządzenie rosyjskiej Rady Ministrów z września 1914 r. nakazywało z miejscowości zagrożonych najściem nieprzyjaciela wywozić wszystko, co stać się może zdobyczą nieprzyjaciela. Na początku czerwca

1915 r. dowódca rosyjskiego frontu południowo-zachodniego, gen. artylerii Nikołaj Iwanow, wydał rozkaz nakazujący niszczyć przyszłe plony, rekwirować zwierzęta i wywozić wszelkie zapasy z terenów, które opuszczają jednostki jego frontu. Ponadto rozkazy przewidywały wysiedlenie ludności zdolnej do pracy z terenów przyfrontowych. Nieprzyjacielowi miano zostawić pustą ziemię. Jednym

z pierwszych terenów gdzie wykonano ten haniebny rozkaz była gmina Łukowa. Cofający się Rosjanie, prawdopodobnie pomiędzy 10 a 18 czerwca uprowadzili ze sobą znaczną część mieszkańców gminy, skazując ich na tułaczkę. Trudno ustalić ilu mieszkańców zostało wyrzuconych przemocą, a ilu dobrowolnie opuściło swe domostwa. Teren parafii Łukowa opuściło wówczas prawie 3,5 tys. katolików (pozostało 5,1 tys.) i aż 8,5 tys. (jedynie 270 pozostało) prawosławnych. Duchowieństwo prawosławne ostrzegало swych wiernych przed zagrożeniami jakie mają czekać ludność ze strony wojsk państw centralnych. Pogłoski, plotki i postawa duchownych, którzy sami uciekali, spowodowały tak olbrzymią liczbę uchodźców-wiernych cerkwi. To właśnie ta społeczność wytworzyła termin **bieżeństwo**. Dziś ten termin, oznaczający uchodźstwo, zarezerwowany jest dla wielkiej ucieczki ludności latem i wczesną jesienią 1915 roku przed nadciągającymi armiami państw centralnych. Natomiast Polacy widzieli w Wielkiej Wojnie nadzieję na zmianę i odrodzenie państwowości. Nie wierzyli również rosyjskiej propagandzie straszącej niemieckim najeźdźcą. Postawa taka spowodowała, że nie byli oni skłonni do opuszczenia swych siedzib. Można przypuszczać, że większa część katolików, którzy opuścili parafię Łukowa została wysiedlona siłą, lub uległa panice ogarniającej ich prawosławnych sąsiadów.

Wysiedleni siłą i uciekinierzy, wszyscy oni mieli maszerować za Bug. W pięknym słońcu czerwca i lipca 1915 r. kolumny uchodźców maszerowały na północ i wschód. Na głównych drogach spotykały się grupy wyrzucanych z różnych miejscowości, łącząc się i tworząc ludzką rzekę. Tłumy płynące przez wyludnione tereny wyczerpywały zasoby wody i pożywienia - zarówno dla ludzi jak i zwierząt. Żar lejący się z nieba potęgował wyczerpanie maszerujących. Dobytek, który uchodźcy wzięli ze sobą nie przedstawiał wkrótce żadnej wartości. Jego wyprzedaż, czy zamiana na żywność stała się niemożliwa - tysiące ludzi próbowało zrobić to samo, więc popyt nie istniał. Często wygnańcy porzucali swój dobytek - pozbywano się jego elementów ze zmęczenia lub gdy pojawiała się okazja wsiąść do zatłoczonego pociągu. Po drogach, którymi poruszali się cy-

wile przemieszczały się również wojska carskie. Tłumy wysiedlonych blokując drogi ograniczały zdolność manewrową wojska. Często cywile bezceremonialnie spychani byli z drogi, by zrobić miejsce dla oddziałów carskich. Niekiedy przemieszane kolumny wojska i cywili atakowane były przez samoloty państw centralnych. Powodując panikę wśród ludzi i płosząc konie, lotnicy przyczyniali się do powiększenia rozmiarów tragedii. Wypędzeni, którzy przetrwali piekło marszu po szlakach północnej i wschodniej Lubelszczyzny, trafiali do różnych części Imperium Rosyjskiego. Zazwyczaj przyjmowani dobrze przez miejscową ludność, której nie dotknęła wojna, układali sobie życie na nowo. Większość nie porzuciła myśli o powrocie w rodzinne strony. Kiedy tylko nadarzała się okazja, korzystając z upadku Imperium Romanowów starali się dotrzeć na ziemię polskie.

Części z wysiedlonych udawało się odłączyć od kolumn maszerujących na wschód. Wracali oni w rodzinne strony jeszcze w trakcie wojny. Zastawali zazwyczaj spalone domostwa, bez pieniędzy i dobytku zaczynali nowe życie, często dzięki ofiarności życzliwych sąsiadów.

Wracający po zakończeniu Wielkiej Wojny mieli przed sobą jeszcze trudniejszy start. Wracali do miejsc, gdzie kiedyś były ich domy i pola. Po paru latach niekiedy okazywało się, że są one zajęte przez innych ludzi. Wracając **na goły kamień**, musieli przystosować się do nowego życia. Wyjeżdżali z Imperium Rosyjskiego w jego głąb, teraz wracali z bolszewickiej Rosji do odrodzonej Polski. Wracali z wrogiego państwa, byli traktowani nieufnie i mieli trudności z odnalezieniem się w nowej rzeczywistości. Jednak dzięki ciężkiej pracy i pomocy dobrych ludzi wysiedleńcy sprzed stu lat mogli wrócić do normalności zachwianej wojną, i stanowić element nowego społeczeństwa odrodzone Rzeczypospolitej.

Według szacunków do Rosji do 1917 r. trafiło 3,2 mln osób, w tym ponad 0,5 mln Polaków. Nieznana ilość tych, którzy wyruszyli na tułaczkę zmarła w drodze. Około 1/3 nigdy nie wróciła w rodzinne strony. Z dekanatu biłgorajskiego wówczas ubyło 30% ogółu ludności. Ewakuowało się lub zbiegło 80% prawosławnych i 9% katolików.

Opr. Kamil Kopera

UNIKATOWA FOTOGRAFIA

ŁUKOWIANIE UCIEKAJĄCY PRZED OSTRZAŁEM ARTYLERII ROSYJSKIEJ, 20 CZERWCA 1915 R.

Zdjęcia z okresu Wielkiej Wojny docierające do szerszego kręgu odbiorców przedstawiają zazwyczaj żołnierzy - są to sceny z pola walk, z życia okopowego czy przemarszów. Jednak wojna nie toczy się w próżni - w sąsiedztwie pola bitew, a niekiedy w jego centrum są miasta i wsie, mieszkają w nich cywile. Taką przyfrontową miejscowością stała się Łukowa w czerwcu 1915 r. Częściowo wysiedlona i spalona przez wycofujące się woj-

ska rosyjskie (około 10-18 czerwca), była celem ich ostrzału w kolejnych dniach. Stało się tak, ponieważ do wsi weszły pododdziały z austro-węgierskiej brygady Szende, które rozlokowały w niej artylerię. W Łukowej, przy granicy z Chmielkiem, rozłożył się II. batalion 62. pułku piechoty - miał on stanowić wsparcie dla innych batalionów brygady strzegących Tanwi. Linie austro-węgierskich wojsk wyginały się ku południu

Węgierski podpis oznacza: Łukowa, 1915.06.20, Uciekający Polacy. Ewakuacja
Pocztówka ze zbiorów Zempléni Múzeum w Szerencs na Węgrzech

(od wysokości cegielni w Szostakach) opierając się o nieistniejącą dziś Łukowską Słobodę. Węgrzy dalszy odcinek swej obrony postanowili usytuować na południe od dzisiejszej Łukowej IV - co spowodowało, że ten obszar musiał zostać oczyszczony z ludności.

20 VI 1915 r. Węgrzy z 82. pp przeprowadzili ewakuację zagrożonego obszaru. Chwilę tę uchwycił nieznanymi fotograf z tej jednostki. Trudno jest stwierdzić ze stuprocentową pewnością, czy powodem ewakuacji przedstawionej na zdjęciu było zagrożenie rosyjskim ostrzałem, czy właśnie czyszczenie przedpola w Łukowej IV. Najbardziej prawdopodobne wydaje się, że fotografia przedstawia nagłą ewakuację zabudowań będących pod ogniem rosyjskiej artylerii. Świadczyć może o tym przemieszanie żołnierzy i cywili - na około 20 postaci na zdjęciu, połowa to Węgrzy z 82. pp. Żołnierze piechoty nie musieli się wystawiać na ostrzał z dala od linii frontu - mogli spokojnie dopilnować ewakuacji mieszkańców Łukowej. Kolejną przesłanką świadczącą o nagłym przebiegu zdarzeń jest dobytek uciekinierów. Mają oni ze sobą jedynie to co, udało im się złapać w ciągu kilku chwil mijających od okrzyku o niebezpieczeństwie lub wtargnięcia do zabudowań węgierskiego żołnierza nakazującego ewakuację. Kobiety niosą zawiniątko z pościelą ze sprzętami domowymi; jedna z nich na prowizorycznym nosidełku trzyma dziecko. Wraz z ludźmi ewaku-

owane są zwierzęta - na piaskowej drodze wzbijają one tumany pyłu.

Ta wyjątkowa fotografia doskonale oddaje grozę dni czerwca 1915 r. w Łukowej. Po wysiedleniu i spaleniu części wsi przez własną armię, teraz dopełnia ona dzieła zniszczenia przez ostrzał. Goryczy całej sytuacji dodaje fakt, że w szeregach tej armii znajduje się ponad 150 mieszkańców Łukowej z poboru roku 1914.

Fotografia została wydana jako pocztówka-cegiełka przez fundusz wsparcia dla weteranów węgierskiego 82. pp. Jest ona częścią większej kolekcji przedstawiającej zdarzenia ze szlaku bojowego tej jednostki.

Opr. Kamil Kopera

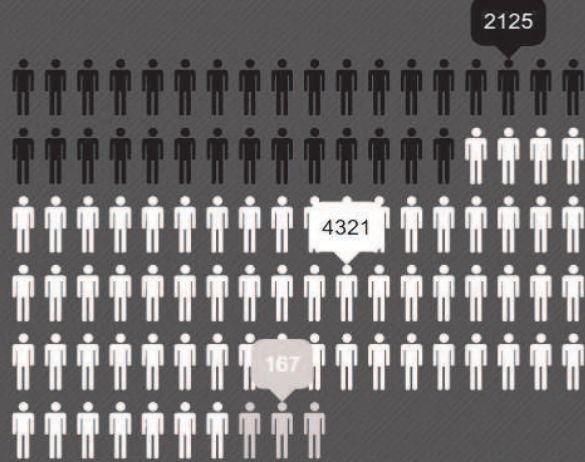

Podoficerowie i szeregowi z 82. pp udekorowani Medalami za Odwagę, niektórzy wielokrotnie. Początek 1916 r.

liczba ludności:
6613

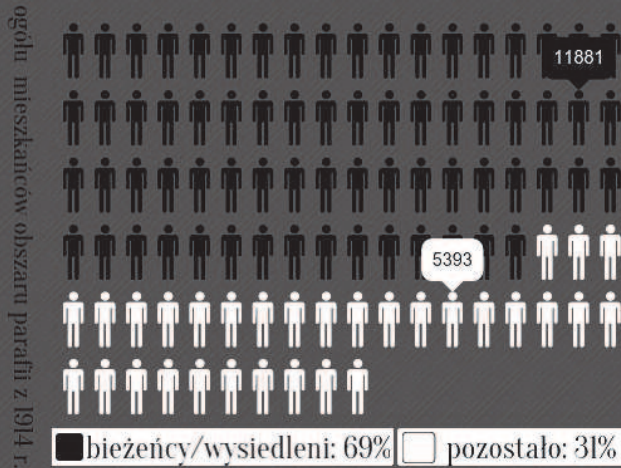
■ mężczyźni (45%) ■ kobiety (55%)

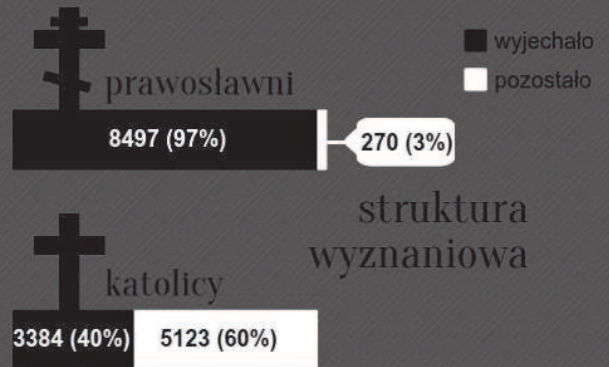
■ bieżący/wysiedleni: 32% □ pozostało: 65%
■ wcieleni do armii: 3%

ogółu mieszkańców terenu gminy z 1914 r.

bieżeńcy i wysiedleni – obszar parafii Łukowa

ogółu mieszkańców obszaru parafii z 1914 r.

Zapomniane wysiedlenie -bieżeństwo 1915

wykorzystano m. in.:

- hungaricana.hu
- The Illustrated London News (28 VIII 1915)
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie: Materiały do zestawienia szkód i strat wojennych 1914 i 1915 r., k. 28, 56
- A. Glaz. Ewakuacja ludności cywilnej z Lubelszczyzny latem 1915 r. [w] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Humaniora (Vol.LVI, 2001)

oprac. Kamil Kopera

BUDŻET GMINY ŁUKOWA NA ROK 2016

Dochody

Głównym źródłem dochodów budżetu Gminy są:

- udziały w podatkach CIT i PIT, subwencje, podatki i opłaty lokalne, dotacje,
- dochody majątkowe bez dotacji,
- pozostałe dochody.

Udziały gminy z podatku dochodowego od osób fizycznych na 2016 r. został zaplanowany w wysokości **1 317 182,00 zł** i jest wyższy o **120 385,00 zł** w stosunku do roku ubiegłego.

1/ DOTACJE WOJEWODY

Wojewoda Lubelski poinformował gminę o kwotach dotacji celowych na 2016 rok.

Jest to kwota, na którą składają się:

- prowadzenie zadań administracji publicznej 37 119,00 zł
- świadczenia rodzinne 1 433 000,00 zł
- składki na ubezpieczenia zdrowotne 600 00 zł

Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Zamościu na aktualizację spisu wyborców określił dotację i wydatki w wysokości 900,00 zł.

2/ ROLNICTWO I ŁOWIECTWO

W dziale tym zaplanowano środki finansowe w kwocie **3 165 040,00 zł** pochodzące z:

- czynszu za dzierżawę obwodów łowieckich - 12 000,00 zł,
- wpłaty mieszkańców tytułem udziału w kosztach budowy sieci kanalizacji sanitarnej w m. Pisklaki i budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie - 250 000,00 zł
- dotacje celowe w ramach PROW na dofinansowanie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w m. Pisklaki i budowy przydomowych oczyszczalni ścieków - 2 903 040,00 zł.

3/ TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

W dziale tym zaplanowano dotacje celowe w kwocie **1 762 772,49 zł** na dofinansowanie w ramach PROW przebudowy dróg powiatowych na terenie gminy Łukowa, gdzie podjęto stosowne uchwały z powiatem biłgorajskim o zamiarze udzielenia pomocy finansowej na 2016 rok.

4/ GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Z mienia komunalnego zaplanowano dochody w kwocie **63 600,00 zł**

Otrzymujemy je z następujących źródeł:

- opłat za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości, sprzedaż nieruchomości, dochody z najmu lokali użytkowych, lokali mieszkalnych oraz z usług.

5/ ADMINISTRACJA PUBLICZNA

Planowane dochody w tym dziale wynoszą **39 119,00 zł** i pochodzą z:

- dotacji celowej na zadania bieżące z zakresu admini-

stracji rządowej, z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z administracją publiczną 37 119,00 zł,

- wpływy z różnych dochodów w tym: z tytułu zwrotu kosztów upomnień, powstałych przy egzekucji należności z tytułu zaliczek alimentacyjnych, jak i świadczeń z funduszu alimentacyjnego 2 000,00 zł.

6/ URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA

W dziale tym zaplanowana jest dotacja celowa w kwocie **900,00 zł** na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej, z przeznaczeniem na dokonywanie bieżącej aktualizacji rejestru wyborców.

7/ DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM

W dziale tym zaplanowano środki finansowe w kwocie **3 665 882,00 zł**

Na powyższą kwotę składają się wpływy z tytułu:

- **wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych**

Dochód zostanie zrealizowany przez Urząd Skarbowy w Biłgoraju i stanowić będzie wpływ z tytułu podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych: wpływy ze zryczałtowanego podatku dochodowego oraz wpływy z karty podatkowej. Wymiaru oraz poboru tych podatków dokonuje Urząd Skarbowy. Wysokość stawki tego podatku jest uzależniona od rodzaju prowadzonej działalności, liczby zatrudnionych pracowników i liczby mieszkańców miejscowości, w której prowadzona jest działalność.

- **wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych**

Dochody w tym rozdziale oszacowano na kwotę 1 309 700,00 zł

- **podatek od nieruchomości - 1 189 000,00 zł**

Podatek ten stanowi największe źródło dochodów podatkowych.

- **podatek rolny - 4 200,00 zł**

- **podatek leśny - 100 500,00 zł**

Podatek wpłacany jest od 2 osób prawnych będących posiadaczami gruntów leśnych tj. Nadleśnictwo Józefów i Starostwo Powiatowe w Biłgoraju.

- **podatek od środków transportowych - 15 000,00 zł**

Na terenie Gminy są 2 osoby prawne będące podatnikiem podatku od środków transportowych.

- **podatek od czynności cywilnoprawnych - 500,00 zł**

Podatek ten realizuje Urząd Skarbowy. Wpływy pochodzą z opłat notarialnych, umów cywilnoprawnych i za-

leży od ilości zdarzeń w ciągu roku.

- odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat - 500,00 zł
- wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych

Podatki w tym dziale zaplanowano w kwocie 844 000,00 zł w tym:

- podatek od nieruchomości zaplanowano w kwocie 180 000,00 zł
- podatek rolny 400 000,00 zł
- podatek leśny 95 000,00 zł
- podatek od środków transportowych 110 000,00 zł

Ewidencja podatników obejmuje właścicieli pojazdów podlegających opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych, takich jak samochody ciężarowe, ciągniki, przyczepy i naczepy.

- podatek od spadków i darowizn 5 000,00 zł

Podatek od spadków i darowizn jest realizowany przez Urząd Skarbowy. Na wysokość dochodów wpływ mają przepisy ustawy o podatku od spadków i darowizn.

- wpływy z opłaty targowej 3 000,00 zł

Opłatę targową zaplanowano w kwocie 3 000,00 zł, pobiera ją Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” od podmiotów dokonujących sprzedaży na targowisku.

- podatek od czynności cywilnoprawnych 50 000,00 zł
- Podatek ten zaplanowano w kwocie 50 000,00 zł realizują go Urzędy Skarbowe. Wpływy pochodzą z opłat notarialnych, umów cywilnoprawnych i zależą od ilości zdarzeń w danym roku.

- odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat 1 000,00 zł

W paragrafie tym ujmuje się odsetki od nieterminowych wpłat należności podatkowych oraz tych należności w stosunku do których stosuje się przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa.

- wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw
- wpływy z opłaty skarbowej 15 000,00 zł

Wysokość wpływów jest zależna od ilości składanych wniosków podlegających opłacie skarbowej. Jeżeli sprawa podlega załatwieniu przez organ mający siedzibę poza Łukową, opłata skarbową zasila budżet tej gminy, na obszarze której znajduje się ten organ.

- wpływy z opłaty eksploatacyjnej 60 000,00 zł

Obowiązek wnoszenia opłat wynika z ustawy „Prawo geologiczne i górnicze”.

Dochody zaplanowano za wydobycie gazu przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie Oddział w Sanoku.

- wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych 60 000,00 zł

Zaplanowano środki finansowe w kwocie 60 000,00 zł

z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- udziały gmin w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa

Dochodami podatkowymi w budżetach jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatków dochodowych (od osób fizycznych i prawnych).

- podatek dochodowy od osób fizycznych 1 317 182,00 zł

Wpływy są przekazane przez Ministerstwo Finansów z centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa.

- podatek dochodowy od osób prawnych 55 000,00 zł
- Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych przekazywane są przez urzędy skarbowe z terenu całego kraju, zaplanowano kwotę 55 000,00 zł.

8/ RÓŻNE ROZLICZENIA

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Część oświatowa subwencji ogólnej na zadania oświatowe została ustalona w kwocie 3 491 758,00 zł na podstawie projektu ustawy budżetowej. Zmiany wysokości uwzględniają przeliczeniową liczbę uczniów w roku szkolnym 2015/2016, stopnie awansu zawodowego nauczycieli, oraz wprowadzone nowe zadania (*objęcie dzieci 6 – letnich obowiązkiem szkolnym całego rocznika*). Jest ona wyższa o kwotę 56 685,00 zł w stosunku do roku ubiegłego.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gminy

Część wyrównawcza subwencji ogólnej została zaplanowana w kwocie 2 309 221,00 zł i uzależniona jest od zróżnicowania podstawowych dochodów podatkowych. Kwota ta wyliczana jest według ustawy o dochodach jst i jest wyższa w stosunku do roku ubiegłego o 253 754,00 zł.

Kwotę **podstawową** części wyrównawczej subwencji ogólnej otrzymujemy, ponieważ nasze dochody podatkowe na 1 mieszkańca (tzw. wskaźnik G) są niższe od 92 % dochodów podatkowych w kraju (tzw. wskaźnik Gg). W naszej gminie kalkulacyjny wskaźnik G wynosi 961,54 zł i jest mniejszy od wskaźnika dochodów podatkowych w kraju do liczby mieszkańców w kraju Gg – 1 514,27 zł, w wyniku czego gmina otrzyma subwencję wyrównawczą, kwotę podstawową z subwencji ogólnej w wysokości 1 462 489,00 zł.

Kwotę **uzupełniającą** części wyrównawczej otrzymamy w wysokości 846 732,00 zł, gdyż w naszej gminie gęstość zaludnienia wynosi 30 osób na 1 km² jest ona niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju, gdzie średnia gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 122 osoby i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest niższy niż 150 % średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gminy 93 161,00 zł.

Część równoważącą otrzymaliśmy, gdyż suma dochodów za rok poprzedzający rok bazowy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy jest niższa niż 80 % średnich dochodów z tych samych tytułów za rok poprzedzający rok bazowy we wszystkich gminach w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

pozostałe odsetki 15 000,00 zł

9/ POMOC SPOŁECZNA

W ramach działu pomoc społeczna główną część dochodów –obejmującą kwotę **1 605 300,00 zł** –stanowią dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami oraz dotacje na realizację zadań bieżących gminy zgodnie z informacją Wojewody Lubelskiego Planowane wielkości dotacji przedstawiają się następująco:

- dotacja na finansowanie świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego kwota - 1 433 000,00 zł,

- dotacja na składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej 600,00 zł.

Planowane wpływy środków należnych funduszu alimentacyjnego 5 000,00 zł

- dotacje na finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne (spełniające kryteria ustawowe) 5 400,00 zł

- dotacja na wypłaty zasiłków stałych 52 000,00 zł

- dotacja na wypłaty zasiłków okresowych 10 000,00 zł

- dotacja na utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej 81 400,00 zł

- pozostała działalność w zakresie dożywiania dzieci 17 000,00 zł

10/ GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Dochody w tym dziale zaplanowano w kwocie **237 000,00 zł**. Źródła dochodów to wpływy za zanieczyszczanie środowiska w tym:

- środki pochodzące z opłat produktowych za opakowania 1 000,00 zł

- wpływy i wydatki związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, środki przekazuje Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego 11 000,00 zł

- opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od gospodarstw z terenu gminy **225 000,00 zł**

BUDŻET GMINY ŁUKOWA NA ROK 2016

Wydatki

Na rok 2016 zaplanowano wydatki w kwocie **18 373 664,22 zł**, w tym:

- wydatki bieżące - 10 196 185,25 zł,

- wydatki majątkowe w wysokości 8 177 478,97 zł

Wydatki bieżące przeznaczone będą na bieżącą działalność Gminy i jej prawidłowe funkcjonowanie. W pierwszej kolejności zabezpieczono wydatki stałe takie jak: wynagrodzenia wraz z pochodnymi, dotacje, obsługa długu, rezerwy.

Wydzielono środki na rezerwę ogólną i celową w zakresie zarządzania kryzysowego.

Przypadające do spłaty raty kapitałowe pożyczek na 2016 r. zaplanowano w kwocie **448 833,36 zł**, które planuje się pokryć z wolnych środków. W projekcie budżetu zaplanowano środki finansowe na fundusz sołectki w kwocie **180 185,76 zł**

Realizacja wydatków w poszczególnych działach przedstawia się następująco:

1/ ROLNICTWO I ŁOWIECTWO

Na wykonanie zadań w tym dziale zaplanowano kwotę **4 625 100,00 zł** na sfinansowanie następujących zadań :

- udział w kosztach utrzymania budynku „Agronomówki” w części będącej własnością gminy 8 000,00 zł

- wpłaty do Lubelskiej Izby Rolniczej 2 % odpisu od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego 9 000,00 zł

- budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Łukowa 1 746 000,00 zł

- budowę sieci kanalizacji sanitarnej w m Pisklaki 2 862 000,00 zł

- opłatę za grunty pokryte wodami dla Zarządu Melioracji i Urządzeń Wod. 100,00 zł

2/ TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Na prace drogowe które dominują w tym dziale zarezerwowano środki finansowe w kwocie **2 574 719,04 zł**.

W tym na bieżące utrzymanie dróg gminnych, dojazdowych do pól, wygonów zaplanowano kwotę **111 140,07 zł** w tym: **sołectkie - 91 140,07 zł**. Środki te zostaną wykorzystane na bieżące naprawy dróg gminnych, wygonów i dróg dojazdowych do pól i łąk. Na poprawę infrastruktury drogowej zaplanowano następujące zadania:

- pomoc finansowa udzielona przez gminę powiatowi biłgorajskiemu na dofinansowanie przebudowy obiektów inżynierskich w ciągach dróg powiatowych wraz z dojazdami: przebudowa mostu w ciągu drogi powiatowej Nr 2942L w m. Pisklaki 175 000,00 zł

- przebudowę drogi powiatowej Nr 2943L Księżpol - Obsza łączącej dwie drogi wojewódzkie Nr 849 i Nr 863 (w tym: fundusz sołectki - 10 000,00 zł) 1 500 000,00 zł

- przebudowę drogi łączącej miejscowości Głuchy i Borowiec z drogą wojewódzką Nr 849 - 663 478,97 zł
- przebudowę drogi dojazdowej do Szkoły Podstawowej w Chmielku 30 000,00 zł
- budowę drogi gminnej w m Kolonia Chmielek 80 000,00 zł

Na utrzymanie przystanków zarezerwowano środki finansowe w kwocie 1 000,00 zł.

Na uiszczenie opłaty za umieszczenie urządzeń infrastruktury w pasie drogowym drogi powiatowej i wojewódzkiej zaplanowano środki finansowe w kwocie 14 000,00 zł.

3/ GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Na realizację zadań w tym dziale zaplanowano środki w kwocie **10 000,00 zł** przeznaczając głównie na usługi geodezyjne tj. rozgraniczenia, podziały działek, sporządzenie aktów notarialnych, zakładanie ksiąg wieczystych, operatów szacunkowych i szacunki nieruchomości.

4/ DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA

Na zadania w tym dziale zarezerwowano w kwotę **2 000,00 zł** z przeznaczeniem na utrzymanie miejsc pamięci narodowej i cmentarzy wojennych w tym: zakup zniczy, kwiatów, wiązanek, farb itp. 1 000,00 zł i prace porządkowo - estetyzacyjne 1 000,00 zł.

5/ ADMINISTRACJA PUBLICZNA

W dziale tym zarezerwowano środki finansowe w łącznej kwocie **1 478 419,00 zł**, w tym 37 119,00 zł to dotacja z budżetu wojewody.

W ramach tych środków finansowane jest stanowisko Urzędu Stanu Cywilnego i sprawy prowadzone z zakresu obrony cywilnej, spraw wojskowych, ewidencji ludności, wydawanie pozwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej.

- Rada Gminy

Na obsługę Rady Gminy i jej organów zarezerwowano kwotę na wypłatę diet dla radnych, ryczałt dla Przewodniczącego Rady Gminy oraz koszty związane z obsługą Komisji i Sesji Rady Gminy. **48 000,00 zł**

◆ Urząd Gminy

Na wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Gminy zabezpieczono środki finansowe w kwocie **1 334 300,00 zł** na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczone 1 117 000,00 zł
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 1 500,00 zł
- wydatki związane z działalnością statutową Urzędu takie jak: zakup materiałów biurowych, akcesorii komputerowych, prowizje bankowe, dostęp do sieci internetowej, badania okresowe pracowników, usługi pocztowe, telekomunikacyjne, konserwacja sprzętu i urządzeń, podróże służbowe, środki czystości, nadzór nad programami, energia elektryczna, gaz, woda, odbiór odpadów komunalnych itp. 215 800,00 zł.

- pozostała działalność

Na pozostałe zadania zaplanowano kwotę 59 000,00 zł z przeznaczeniem na:

- składki z tytułu przynależności gminy do Związku Gmin Lubelszczyzny i Lokalnej Grupy Działania „Ziemia Biłgorajska” 4 000,00 zł
- diety dla sołtysów uczestniczących w posiedzeniach Rady Gminy 4 000,00 zł
- prowizję sołtysów za inkaso podatków 33 000,00 zł
- zwrot kosztów podróży poborowych na komisję wojewódzką do Biłgoraja 500,00 zł
- promocję gminy 5 000,00 zł
- podatek leśny 500,00 zł
- zorganizowanie uroczystości dla jubilatów 2 000,00 zł
- wykonanie herbu dla Gminy Łukowa 10 000,00 zł

6/ URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA

W dziale tym zaplanowano środki finansowe w kwocie **900,00 zł** przyznane przez Krajowe Biuro Wyborcze z przeznaczeniem na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców. Jest to zadanie zlecone gminie.

7/ BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

Na utrzymanie czterech Ochotniczych Straży Pożarnych zaplanowano środki w kwocie

177 000,00 zł. W ramach tych środków będą finansowane następujące wydatki:

- udział w pożarach (ekwiwalenty za udział w akcjach gaśniczych) 18 000,00 zł
- wynagrodzenia kierowców - konserwatorów wraz z pochodnymi 46 000,00 zł
- wydatki na działalność statutową jednostek OSP - 78 000,00 zł w tym:(fundusz sołecki - 8000,00 z Chmielek I i II) tj. zakup paliwa, ubezpieczenia strażaków, samochodów bojowych, budynków, szkolenia, udział w zawodach, naprawy samochodów, sprzętu gaśniczego, zakup sortów mundurowych itp. W ramach funduszu sołeckiego został zaplanowany remont i bieżące utrzymanie budynku OSP.

W dziale tym zaplanowano rezerwę zarządzania kryzysowego i zabezpieczono środki w kwocie 30 000,00 zł.

Na dofinansowanie Komisariatu Policji w Józefowie zaplanowano środki finansowe w kwocie 5 000,00 zł na zakup sprzętu teleinformatycznego i biurowego.

8/ OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO

W dziale tym zarezerwowano środki w kwocie **60 000,00 zł** na spłatę odsetek od zaciągniętych pożyczek.

9/ RÓŻNE ROZLICZENIA

W dziale tym zaplanowano kwotę **80 000,00 zł**, która stanowi rezerwę ogólną budżetu gminy i przeznaczona będzie na wydatki, których w chwili opracowania projektu budżetu nie można przewidzieć.

10/ OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na utrzymanie dwóch szkół podstawowych i jednego gimnazjum przewidziano środki w kwocie **4 908 198,00 zł.**

W ramach tych środków planowane będą następujące zadania:

- utrzymanie dwóch szkół podstawowych - 2 608 360,00 zł
- utrzymanie gimnazjum - 1 345 299,00 zł
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych 361 240,00 zł
- utrzymanie stołówek szkolnych 162 950,00 zł
- specjalna organizacja nauki i metod pracy 38 420,00 zł
- pozostała działalność 391 929,00 zł
- dowożenie uczniów do szkół (zakup biletów miesięcznych i zapewnienie dojazdu do szkoły dzieciom z Głuch i Borowca) 160 000,00 zł
- dowożenie dzieci na basen - Szkoła Podst. Łukowa i Chmiełek (f-sz sołecki) 8 500,00 zł
- dofinansowanie zespołu muzycznego „Harmonia” przy Sz. P. w Łukowej 4 200,00 zł
- zakup nagród na konkursy szkolne - SP Chmiełek (f-sz sołecki) 1 000,00 zł
- doszkąlanie i doskonalenie nauczycieli 15 879,00 zł
- dotacja do przedszkola w Biłgoraju 45 000,00 zł
- dotacja i dowożenie uczniów niepełnosprawnych do Biłgoraja 50 000,00 zł
- opłaty związane z utrzymaniem Domu Nauczyciela 1 000,00 zł
- odpis na fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów 46 350,00 zł
- prace remontowe przy Szkole Podstawowej w Chmielku 60 000,00 zł

11/ OCHRONA ZDROWIA

Zaplanowane w tym dziale środki w kwocie **231 200,00 zł** proponuje się przeznaczyć na:

- realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 55 000,00 zł
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii 5 000,00 zł

Środki na ten cel pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Finansowana jest też pozostała działalność, która dotyczy utrzymania budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Łukowej w tym:

- wydatki bieżące takie jak: ogrzewanie, oświetlenie, drobne naprawy budynku itp. 29 200,00 zł
- wydatki majątkowe - „Przebudowa budynku Ośrodka Zdrowia w Łukowej” 142 000,00 zł

12/ POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna finansowana jest z dotacji i z własnych środków w łącznej kwocie **1 967 950,00 zł** w tym:

- na zadania własne 534 350,00 zł w tym 166.700,00zł

to środki Wojewody Lubelskiego

- na zadania zlecone (środki Wojewody - 100,00 %) 1 433 600,00 zł

W ramach środków własnych finansowane będą następujące zadania:

- zasiłki na dożywianie uczniów w szkołach z rodzin wielodzietnych, niepełnych i o niskich dochodach 30 000,00 zł
- zasiłki i pomoc w naturze - na zakup odzieży, przybórów szkolnych, koszty leczenia 26 000,00 zł
- bieżące utrzymanie GOPS-u 262 950,00 zł
- a) świadczenia na rzecz osób fizycznych 250,00 zł
- b) wynagrodzenia i składki od nich naliczone 229 000,00 zł
- c) wydatki na działalność statutową 33 700,00 zł
- koszty pobytu osób samotnych w Domu Pomocy Społecznej 90 000,00 zł
- usługi opiekuńcze 30 000,00 zł
- składki na ubezpieczenia zdrowotne 6 300,00 zł
- zasiłki stałe 85 100,00 zł
- wspieranie rodziny 4 000,00 zł

13/ ZADANIA ZLECONE to kwota **1 433 600,00 zł** z przeznaczeniem na:

- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego 1 377 400,00 zł
- wynagrodzenia pracowników i składki od nich naliczone 45 700,00 zł
- wydatki rzeczowe 9 900,00 zł

14/ GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Na realizację zadań w tym dziale zaplanowano środki finansowe w kwocie **1 482 318,40 zł**

z przeznaczeniem na:

- wynagrodzenie i składki od nich naliczone pracownika ds. obsługi gospodarki odpadami 39 500,00 zł
- obsługa administracyjna tego systemu 3 000,00 zł
- odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych 178 718,40 zł
- monitoring składowiska odpadów komunalnych w Podsośninie 8 000,00 zł
- wydatki na rzecz ochrony środowiska 11 000,00 zł
- zakupy związane z edukacją młodzieży szkolnej „sprzątanie świata” 1 000,00 zł
- zapobieganie bezdomności zwierząt - umieszczenie w schronisku 2 000,00 zł
- dotacja celowa do utrzymania schroniska dla zwierząt w Zamościu 2 000,00 zł
- utrzymanie zieleni na terenie gminy (koszenie traw, nasadzenia krzewów, prace porządkowe na terenach zielonych będących własnością gminy) 10 000,00 zł
- oświetlenie i konserwacja ulic, placów i dróg 180 000,00 zł
- budowę oświetlenia ulicznego w m. Osuchy w tym:

- f-sz sołecki – 4 319,91 zł 150 000,00 zł
- przebudowę oświetlenia ulicznego w m. Łukowa II 33 000,00 zł
- dotację przedmiotową dla zakładu budżetowego 168 100,00 zł
- dotacje celową na modernizację dwu przepompowni 60 000,00 zł
- budowę wiaty i pomieszczeń magazynowych dla potrzeb wodociągu wiejskiego w Łukowej 516 000,00 zł
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy budynku Urzędu Gminy Łukowa 120 000,00 zł

15/ KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Na działalność kulturalną na terenie gminy zarezerwowano środki finansowe w kwocie **552 970,46 zł**. W ramach tego działu będzie finansowana działalność Gminnego Ośrodka Kultury i bibliotek publicznych. Dla Gminnego Ośrodka Kultury zaplanowano dotację podmiotową w wysokości 340 300,00 zł dla bibliotek w Łukowej i Chmielku zaplanowano dotację podmiotową w wysokości 171 034,00 zł

W ramach FUNDUSZU SOŁECKIEGO planowane są następujące zadania:

- bieżące utrzymanie świetlic w tym: doposażenie, zużycie energii i remonty 30 466,86 zł
- wspieranie rozwoju kultury na wsi i dofinansowanie do organizacji imprez kulturalnych i okolicznościowych 11 169,60 zł

16/ KULTURA FIZYCZNA I SPORT

W zakresie kultury fizycznej zaplanowano środki finansowe w kwocie **222 889,32 zł**, z przeznaczeniem na:

- wspieranie kultury fizycznej i sportu na terenie gminy, poprzez udzielenie dotacji celowej w trybie otwartego konkursu ofert 80 000,00 zł
- utrzymanie „Orlika” (wynagrodzenie trenera, zużycie energii, zakup pucharów, środków czystości itp.) 31 500,00 zł
- budowę boiska sportowego w m. Chmielk 100 000,00 zł
- doposażenie placu zabaw w m. Chmielk (fundusz sołecki) 4 000,00 zł
- zorganizowanie placu zabaw - zakup wyposażenia (fundusz sołecki) 7 389,32 zł

GŁÓWNE PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy

Na 2016 r. zaplanowano w budżecie kwotę 178 718,40 zł po stronie wydatków. Zadanie to realizuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Biłgoraju ul. Łukowa 13

2. Budowa wiaty i pomieszczeń magazynowych dla potrzeb wodociągu wiejskiego w Łukowej

Inwestycja ta rozpoczęta w roku 2014, została wstrzy-

mana postanowieniem Sądu Rejonowego w Biłgoraju na wniosek Gminnej Spółdzielni SCH w Łukowej. Realizacja tego przedsięwzięcia będzie możliwa po ewentualnym pozytywnym rozstrzygnięciu tej sprawy.

3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pisklaki

4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Podsośnina, Osuchy, Szostaki, Kozaki, Borowiec, Kolonia Łukowa, Kolonia Chmielek, Szarajówka w ilości 135 sztuk.

5. Budowa oświetlenia w miejscowości Osuchy

6. Przebudowa drogi powiatowej.

Zadanie to dotyczy przebudowy drogi w Łukowej IV na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką do końca zabudowań Nowej Wsi.

7. Przebudowa mostu w miejscowości Pisklaki na rzece Tanew

8. Przebudowa budynku Ośrodka Zdrowia w Łukowej.

Zakres robót to remont istniejących pomieszczeń wewnątrz budynku zarówno na parterze oraz na piętrze z przeznaczeniem na prowadzenie podstawowej opieki zdrowotnej oraz ewentualny wynajem w zakresie usług zdrowotnych.

9. Budowa boiska sportowego w Chmielku „Morgi”

Planuje się wykonanie płyty boiska dla piłki nożnej wraz z ogrodzeniem i miejscami siedzącymi dla kibiców. Wykonany będzie również zjazd z drogi powiatowej oraz parking dla samochodów.

10. Budowa drogi gminnej w miejscowości Kolonia Chmielek.

Planowane jest wykonanie drogi asfaltowej na odcinku istniejącej nawierzchni asfaltowej do ostatnich zabudowań.

11. Droga dojazdowa do Szkoły Podstawowej w Chmielku.

Planuje się istniejącą drogę dojazdową do budynku Szkoły w Chmielku przykryć dywanikiem asfaltowym. Obecna droga posiada nawierzchnię betonową.

12. Przebudowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Łukowa II

Zadanie to dotyczy wykonania oświetlenia ulicznego w Łukowej II na odcinku od wygonu Łukowa II w kierunku do centrum do posesji nr 202. Związane jest to z przebudową linii zasilającej na tym odcinku, ze względu na rezygnację Zakładu Energetycznego z budowy oraz utrzymania urządzeń oświetlenia ulicznego na tym odcinku.

13. Utwardzenia tłuczniem istniejącej nawierzchni gruntowej drogi powiatowej łączącej osadę Głuchy i miejscowość Borowiec z miejscowością Olchowiec.

14. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy budynku Urzędu Gminy Łukowa, który przewiduje zło-

kalizowanie na tym terenie parkingu samochodowego, placu zabaw dla dzieci, nasadzenia nowych drzew i krzewów, fontanny, nowych alejek spacerowych, ławek oraz oświetlenia.

FUNDUSZE SOŁECKIE (wykorzystanie ich ujęte zostało w wydatkach)
 Poszczególne sołectwa w 2016 r. dysponować będą w ramach budżetu gminy środkami w wysokości **180 185,76 zł** w tym:
 Chmiełek I - 15 969,60 zł
 Chmiełek II - 25 876,16 zł
 Łukowa I - 21 112,35 zł
 Łukowa II - 21 599,55 zł
 Łukowa III - 21 761,96 zł
 Łukowa IV - 25 740,82 zł
 Szarajówka - 7 389,32 zł
 Pisklaki - 12 234,33 zł
 Szostaki - 7 389,32 zł
 Podsośnina - 10 312,57 zł
 Osuchy - Kozaki - 10 799,78 zł

Pracownicy Gminy Łukowa, w środku siedzi Wójt Stanisław Grzyb (koniec lat 50-tych XX w.)
 Fot. M. Puhacz

NASZA GMINA BĘDZIE MIAŁA SWÓJ HERB

Obecnie został złożony wniosek o zatwierdzenie przez Komisję Heraldyczną działającą przy MSWiA herbu naszej miejscowości.

Rada Gminy Łukowa przyjęła pół roku temu projekt herbu, flagi i pieczęci przygotowany przez Roberta Fidurę i Kamila Wójcikowskiego pasjonatów heraldyki, licząc na pozytywne rozpatrzenie wniosku do końca 2015 roku.

Poniżej prezentujemy uzasadnienie projektantów co do symboliki poszczególnych elementów herbu łukowskiego:

Gmina - Łukowa ani żadna miejscowość leżąca na jej terenie nie posługiwała się w przeszłości żadnymi zindywidualizowanymi znakami. Żadna z miejscowości gminy nie posiadała w przeszłości praw miejskich i ewentualnych pieczęci. W związku z tym, symbole gminy - Łukowa musiały zostać zaprojektowane od podstaw, przy zachowaniu zasad rządzących projektowaniem nowych herbów samorządowych.

Istnieje zbiór zaleceń, wypracowanych na posiedzeniach I i II Kolokwium Heraldycznego w Krakowie dotyczących tworzenia nowych herbów gminnych. Zgodności nowych projektów z tymi regułami pilnuje Komisja Heraldyczna przy MAiC w Warszawie.

Analizując rys historyczny gminy Łukowa, projektanci zidentyfikowali następujące potencjalne tematy kwalifikujące się do odwzorowania w herbie gminy:

1. Właściciele Łukowej i wielu innych wsi na obszarze

dzisiejszej gminy w XVI - XX wieku to **Zamoyscy herbu Jelita**,

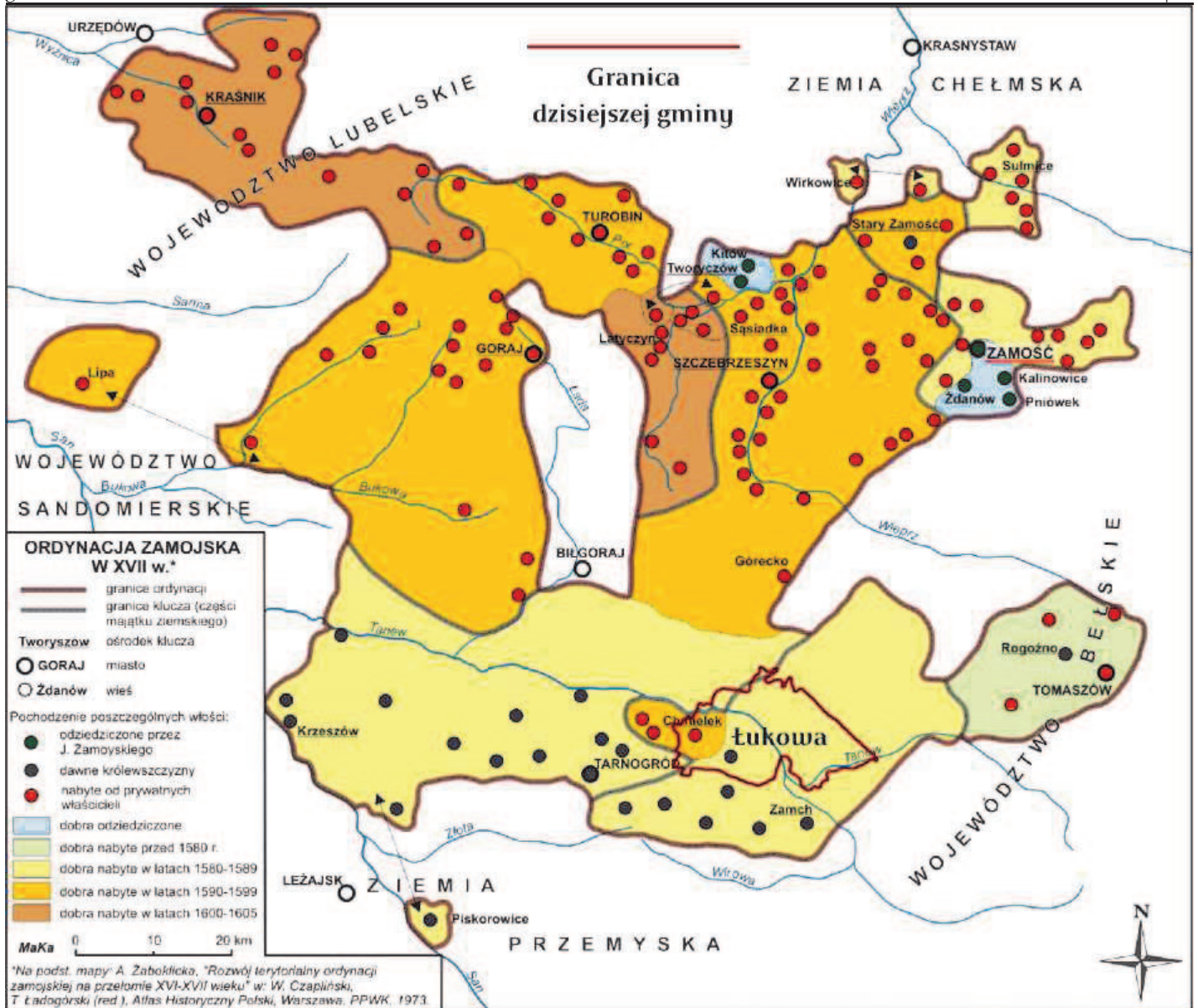
2. Założyciel miejscowości Łukowa - **Jaśko Kustra**,
 3. Miejscowe **historyczne parafie** - katolicka w Łukowej i prawosławna w Chmielku (obecnie także katolicka).

Uzasadnienie

Zamoyscy herbu Jelita. Począwszy od końca XVI wieku trwała budowa wielkiego kompleksu dóbr rodziny Zamoyskich, zwanego później Ordynacją Zamojską. Zamoyscy przejęli wiele królewskich, część miejscowości odkupili od prywatnych właścicieli. Miejscowość Łukowa była dawną królewską, przejętą przez Jana Zamoyskiego w 1588. Wieś Chmiełek, dawne rodowe gniazdo Chmieleckich, została zakupiona w 1593. Ogółem, w XVII wieku w skład dóbr Ordynacji Zamojskiej (klucz zamecki, choć istnieją opinie, że to - Łukowa była ośrodkiem okolicznego klucza) wchodził cały obszar dzisiejszej gminy Łukowa.

Herb Jelita Zamoyskich

Dzisiejsza gmina Łukowa na tle Ordynacji Zamojskiej w XVII wieku

Ten fakt historyczny zasługuje na upamiętnienie w herbie gminy, tym bardziej, że okoliczne gminy (Aleksandrów, Biszczka, Obsza) do tego faktu także nawiązały. Dzięki temu zachowana zostanie spójność systemu heraldycznego w obrębie Ordynacji.

Rodzina Zamoyskich używała herbu na czerwonym tle trzy włócznie złote ułożone w gwiazdę.

Rodzina Zamoyskich, która przez cztery wieki była głównym właścicielem ziemskim okolicy powinna być zatem upamiętniona w herbie gminy Łukowa. Jednakże ponieważ nowo tworzone herby gminne nie powinny zawierać wyłącznie godła herbu szlacheckiego, należy godło herbu Jelita uzupełnić drugim elementem.

Jaśko Kustra z Krzeszowa był jednym z największych możnowładców w ziemi przemyskiej. Ośrodkiem jego dóbr był otrzymany od Władysława Opolczyka przed 8 listopada 1377 roku zamek w Krzeszowie nad Sanem. Starsza literatura przypisuje możnowładcy pochodzenie ruskie, jednakże według opinii Jerzego Sperki był on raczej Czechem, czy też Ślązakiem. Według S. Mikuckiego

Jaśko Kustra pieczętował się herbem przedstawiającym tarczę dzieloną w pas czarno-srebrną, zaś w klejnocie trzy głowy łabędzie lub gęsie na połączonych ze sobą szyjach. Herb ten przedstawiony jest w herbarzu Gelrego, podpisany *her Coester*. Sam autor tych słów podaje swoją teorię jako domysł.

Niestety herb ten jest prostym herbem przedstawiającym cięcie tarczy i w związku z tym nie nadawał się do wykorzystania w projekcie herbu gminy - Łukowa.

Miejscowe historyczne parafie - pierwsza wzmianka o parafialnym kościele w Łukowej pochodzi z 1466 roku; parafia zapewne została erygowana wcześniej. Od samego początku miejscowy kościół nosił wezwanie Maryjne (obecnie Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny).

Domniemany herb Jaśka Kustry

Cerkiew w Chmielku powstała w 1579 roku. W roku 1765 zapisa-
no jej wezwanie - Narodzenia
Najświętszej Marii Panny.
Cerkiew zburzono w 1938. Obec-
nie we wsi jest katolicki kościół
parafialny pod tym samym we-
zwaniem. Kościół ten na swój
sposób kontynuuje tradycje daw-
nej cerkwi.

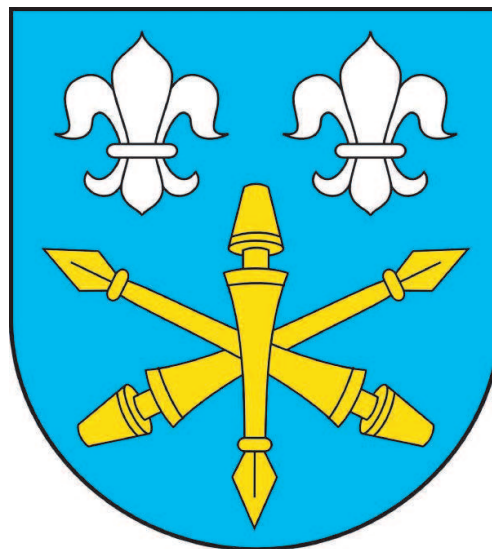
Nawiązywanie do patronów
miejscowych kościołów parafial-
nych jest częstą praktyką przy
tworzeniu herbów tak starych jak
i nowych. Parafia jest częściowo
poprzedniczką instytucjonalną
gminy (najstarsze gminy w po-
dobnej do znanej dzisiaj formie
powołano dopiero w czasach
Księstwa Warszawskiego, sama
gmina Łukowa dopiero w 1867).
Odwołanie się do patrona jest
także swoistym rodzajem modli-
twy zawierzenia gminy i jej
mieszkańców świętemu patronowi.
Najczęściej spotykanym Maryjnym
symbolem heraldycznym jest
srebrna lilia andegaweńska lub na-
turalna. Lilia jest kwiatem symboli-
zującym m.in. czystość. Lilie wrę-
cza Maryi Archanioł Gabriel w sce-
nie zwiastowania. Lilie pokrywają
płaszcz Maryi na obrazie Czarnej
Madonny.

Motyw Maryjny został w projekcie
umieszczony w szczytniejszej
części tarczy, zgodnie z heraldycz-
ną zasadą sacrum przed profanum
- godła związane z kultem religij-
nym mają pierwszeństwo przed
godłami „świeckimi”. **Maryjne lilie są dwie**, w nawią-
zaniu do dwóch ośrodków parafialnych na terenie gmi-
ny o Maryjnych wezwaniach w Łukowej i w Chmielku.
Zgodnie z klasycznymi regułami blazonowania tj. fa-
chowego opisu herbów, proponowany projekt można
opisać następująco: w polu błękitnym od czoła dwie li-
lie srebrne w pas; od podstawy trzy kopie złote - dwie
w krzyż skośny, na nich trzecia na opak w słup.

**Barwa skrzyżowanych kopii jest właściwa dla herbu
Jelita.** Barwa godła pozostałych wprowadza tynkturę
srebrną. Pole herbu ma barwę błękitną. Srebrne i złote
godła oraz błękitne pole nawiązują do barw herbu zie-
mi przemyskiej, który przedstawiał w polu błękitnym
dwugłowego orła srebrnego ze złotym orężem i koroną.

Gmina Łukowa na tle ziemi przemyskiej

Projekt herbu Łukowej

Dzięki temu uwzględniamy dodat-
kowy historyczny fakt, że gmina
Łukowa, jako jedna z dwóch w po-
wiecie biłograjskim obecnego woje-
wództwa lubelskiego (drugą jest
Obsza), leży w całości na terenie
dawnej ziemi przemyskiej.

Oprócz symboliki opisanej powy-
żej, użyte w herbie barwy i ich
kombinacje mają pewną ogólniejszą
symbolikę heraldyczną. Barwy uży-
te w herbie symbolizują m.in.: **złoto**
- szlachetność, delikatność, życzli-
wość, otuchę, wzniosłość; **srebro** -
bogactwo, pokora, uczciwość, nie-
winność, czystość, prawdę; **błękit** -

prawość, piękno, wzniosłość, pochwałę. Niezależnie od
tego, znaczenie mają też konfiguracje barw: **złota z błę-
kitną oznaczają radość**, srebrna z błękitną zaś to bar-
wy **Maryjne**.

Pozostałe symbole - fla-
ga, flaga stolikowa, ban-
ner, pieczęcie są wywie-
dzone bezpośrednio
z symbolu najważniejsze-
go, herbu i nie wprowa-
dzają dodatkowej sym-
boliki.

1:1

Projekt pieczęci Gminy Łukowa

DZIAŁANIA I BADANIA ORNITOLOGÓW NA TERENIE NASZEJ GMINY (PUSZCZA SOLSKA)

„Ochrona rzadkich gatunków ptaków strefowych w wybranych obszarach Natura 2000 na Lubelszczyźnie” – realizacja projektu Life+ na terenie Puszczy Solskiej

Puszcza Solaska to największy na Lubelszczyźnie kompleks leśny rozciągający się od granicy Polski z Ukrainą, na południe od Roztocza, aż do Lasów Janowskich. Ze względu na wyjątkowe bogactwo faunistyczne tego terenu, został tu utworzony obszar Natura 2000 „Puszcza Solaska”. Większość terytorium ostoi zajmują lasy, głównie bory sosnowe.

Między innymi właśnie tutaj, tj. na obszarze gmin położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Puszczy Solskiej (w tym również na terenie gminy Łukowa), ponad rok

Gadożer - mieszkaniec Puszczy Solskiej
(teren Gminy Łukowa)

temu rozpoczęła się realizacja projektu „Ochrona rzadkich gatunków ptaków strefowych w wybranych obszarach Natura 2000 na Lubelszczyźnie”. Głównym celem przedsięwzięcia jest polepszenie warunków gniazdowania i żerowania rzadkich ptaków takich jak: bocian czarny, bielik, gadożer, orlik krzykliwy, puchacz i sowa włochatka. Projekt realizowany jest przez Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne wspólnie z partnerami z fundacji Natura International Polska.

Główne inicjatywy to różnorodne prace przeprowadzane w terenie przez ornitologów, nastawione na wyszukiwanie gniazd ww. gatunków ptaków i aktualizację tzw. stref ochronnych. Fundamentem projektu są działania mające na celu bezpośrednią ochronę ptasich lęgów przed szeregiem zagrożeń. Wieloletnie obserwacje terenowe jednoznacznie wskazują, że do najczęstszych przyczyn strat w lęgach gatunków objętych projektem należą: umyślne lub przypadkowe płoszenie ptaków

przy gniazdach, czy też niszczenie lęgów przez drapieżniki. W celu ograniczenia strat w lęgach bocianów czarnych i orlików krzykliwych spowodowanych rozpadnięciem się słabo osadzonych gniazd, w wytypowanych rewirach obu gatunków zamontowane zostaną specjalne podstawy gniazdowe, o stabilnej, bezpiecznej dla ptaków konstrukcji. Platformy będą także instalowane w pobliżu wszystkich znanych gniazd puchacza, gdyż składane na ziemi jaja tego gatunku bardzo często stają się pożywieniem dla licznie występujących w lubelskich lasach dzików. Bezpośrednią ochroną miejsc gniazdowania objęta zostanie także włochatka – w ramach projektu wywieszonych zostanie 80 budek lęgowych, zabezpieczonych dodatkowo przed ich spenetroowaniem przez kunę leśną.

Ciekawym i nowatorskim w skali kraju zadaniem jest przenoszenie młodszych piskląt orlików krzykliwych z gniazd, w których złożone zostały dwa jaja do gniazd, w których złożone zostały jaja niezależne lub nastąpiła strata lęgu tuż po wykluciu pisklęcia.

Działanie to jest odpowiedzią na zjawisko tzw. kainizmu, polegające na zadziobywaniu młodszego rodzeństwa przez ptaki lub wyrzucaniu ich z gniazda w celu zwiększenia szans na własne przeżycie. O skuteczności i zasadności realizacji tego działania, lubelscy ornitologowie przekonali się już w pierwszym roku realizacji projektu, kiedy to okaleczone przez starszego brata piskle zostało przeniesione do innego gniazda, w którym zostało szczęśliwie wychowane przez przybranych rodziców.

Obok bezpośredniego zabezpieczania ptasich lęgów w celu zachowania ich lokalnej populacji na stałym poziomie, konieczne jest równoczesne prowadzenie działań ochronnych nastawionych na poprawę warunków siedliskowych i pokarmowych. Jednym z takich zadań jest planowane przywrócenie ekstensywnego użytkowania 100 ha porzuconych, zarastających łąk. Pokryte wysoką roślinnością zielną trwałe użytki zielone, w bardzo krótkim czasie stają się zupełnie nieatrakcyjne zarówno dla ptaków, które potrzebują łatwego dostępu do ofiar (bociany, orlik krzykliwy, gadożer) jak i dla płazów, gadów i niewielkich ssaków będących ich pokarmem. Zgodnie z założeniami projektu łąki będą odtworzane i przekazywane w użytkowanie ich właścicielom lub będą dzierżawione od lokalnych rolników i użytkowane przez Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne.

Aby w przyszłości móc lepiej planować i realizować ochronę strefowych gatunków ptaków, w projekcie obok działań z zakresu ochrony czynnej znalazły się także zadania badawcze. Ich efektem będzie lepsze poznanie zwyczajów dwóch słabo do tej pory poznanych

gatunków tj. orlika krzykliwego i gadożera. W celu uzyskania dokładnych informacji na temat wielkości areału żerowiskowego, typów siedlisk preferowanych do zdobywania pokarmu oraz trasy przelotu z miejsc rozrodu na zimowiska, odłowionych zostanie 18 orlików krzykliwych i 2 gadożery. Ptaki po zaobrączkowaniu i wykonaniu pomiarów zostaną „wyposażone” w nadajniki GPS, pozwalające z dużą precyzją śledzić trasy ich przelotów. Pierwsze efekty prac, ukazujące trasy przelotu orlików na zimowiska śledzić można na stronie internetowej projektu: <http://www.strefowe.lto.org.pl>.

Działania projektowe w pewnym stopniu obejmą także mieszkańców wybranych miejscowości, dla których w pierwszej połowie 2016 r. zostaną zorganizowane szkolenia. W pierwszej kolejności będą to miejscowości położone na terenie gmin: Łukowa, Księżpol i Aleksandrów. Celem tych spotkań będzie poszerzenie wiedzy rolników, myśliwych i dzieci w zakresie ochrony przyrody, w szczególności rozpoznawania ptaków strefowych, ich gniazd, zachowań i ochrony. Pierwszym z za-

planowanych zadań, w którym mogą uczestniczyć mieszkańcy jest przygotowanie i rozpowszechnienie ankiet, które pomogą ocenić aktualny stan wiedzy przedstawicieli lokalnej społeczności w zakresie walorów przyrodniczych zamieszkiwanych przez nich terenów oraz roli jaką pełnią oni dla zachowania różnorodności biologicznej. Zagadnienia poruszane w ankiecie są szczególnie ważne w kontekście stwierdzanych na obszarze objętym projektem, przypadków zatrucia ptaków drapieżnych (głównie bielików), następujących w wyniku spożycia przez nie zatrutej padliny.

Wyżej wymienione działania podejmujemy w głębokim przekonaniu, iż ludzie, poprzez aktywny udział w projekcie, zyskają pełną świadomość nie tylko tego jak ważnym aspektem ochrony zasobów polskiej przyrody jest ochrona ptaków strefowych, ale również dowiedzą się jak wiele różnorodnych korzyści lokalna społeczność może czerpać z faktu życia w bezpośrednim sąsiedztwie terenów o tak wysokiej wartości przyrodniczej.

Opracowanie: Tomasz Bajdak, Joanna Szkuat

MARTWY BIELIK W GMINIE ŁUKOWA, 28.10.2015 R.

Jest to kolejny przypadek martwego bielika znalezionego na polu między Łukową a Podsośnią. Proceder trucia tych pięknych ptaków wciąż trwa, mimo nagłaśniania problemu przez lokalne media oraz powiadamiania Policji. Mijamy nadzieję, że rozpoczynająca się właśnie akcja edukacyjna przyniesie jakieś efekty. Gdyby jeszcze miejscowe organy ścigania nieco bardziej zaangażowały się w poszukiwania sprawcy... Ptaki znajdowane są corocznie praktycznie w tym samym miejscu. Tym razem ofiarą padł 4 letni bielik obrączkowany jako pisklę w południowej części obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska, w okolicach Głogowa Małopolskiego. Bielika przetransportowaliśmy do Lublina, gdzie fachowcy z klinik weterynaryjnych podjęli próbę ustalenia przyczyn zgonu.

Trucie lisów środkami najwyższej toksyczności, które go ofiarami są bieliki to jeden z karygodnych zachowań naszych mieszkańców. Jednak o wiele bardziej

Fot. Paweł Marczakowski

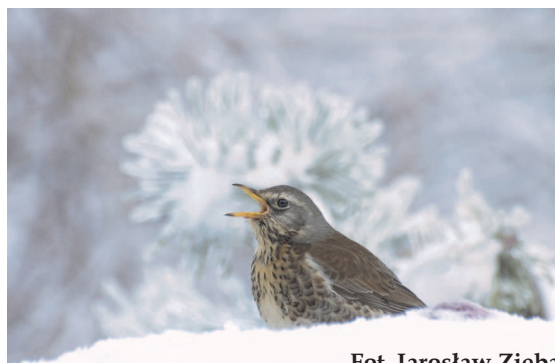
godne nagany jest częste palenie plastiku i śmieci niszczące zdrowie i życie nas wszystkich.

Informujemy potencjalnych „trucicieli”, że za takie postępowanie grozi karą grzywny do 5 tys. zł.

PRYBYLI Z NAMI SPĘDZIĆ ZIMĘ

Kwiczoł *Turdus pilaris*

Ptaka z rodziny drozdów. Występuje w całym kraju. Nazwa pochodzi od kwiczących i terkoczących odgłosów wydawanych zwłaszcza przez ptaki podrywające się do lotu. Część populacji jest osiadła, część migruje na zimę. W okresie wiosenno-jesiennym podstawą menu kwiczoła jest pokarm zwierzęcy,

Fot. Jarosław Zięba

uwielbia wybierać

dżdżownice z trawników i ogrodów, zimą staje się wegetarianinem, zjada różne owoce, lubi stare jabłka pozostawione w sadach. Zalutuje także do karmników. Gniazduje często w grupach – kolonijnie. Dawniej kwiczoł był ptakiem, na którego polowano. Ceniony był ze względu na swoje mięso mające deli-

katny smak z uwagi na owoce, którymi się żywił. Łapano go w sidła i podawano w galarecie.

Myszołów włochaty *Buteo lagopus*

Zwany też kosmaczem. Gość z północy, bliski kuzyn naszego myszołowa zwyczajnego, od którego różni się wielkością (jest większy), ubarwieniem – ogólnie jaśniejszy oraz opierzonym „włochatym” skokiem, czyli nogą, stąd pochodzi jego nazwa gatunkowa „włochaty”. Gniazduje na północy Europy, Azji i Ameryki w pasie tundry i lasotundry, gdzie gniazduje na ziemi i żywi się głównie lemingami i innymi gryzoniami. Do nas przylatuje na zimę, niekiedy już w październiku i przebywa nawet do kwietnia. W naszym kraju żywi się tym, co w zimie jest dostępne, między innymi padliną i zwierzętami zabitymi na drogach. Często przesiaduje na słupach lub drzewach przy drodze.

Fot. internet

© camiano-ka.flog.pl

Jemiołuszka *Bombycilla garrulus*

Gość z północy. Zamieszkuje tereny tajgi i lasotundry gdzie gnieździ się na drzewach. W sezonie lęgowym, na dalekiej północy żywi się głównie owadami. Do naszego kraju przylatuje na zimowanie, czasami już we wrześniu i zostaje niekiedy nawet do końca kwietnia. U nas jej menu jest głównie wegetariańskie. Zjada nasiona różnych drzew i krzewów oraz – jak sama nazwa wskazuje – jemiołę. Poza tym jarzębinę, głóg, nie pogardzi także jabłkami. Jemiołuszki zwykle koczują w stadka po kilka – kilkadziesiąt osobników. Niekiedy, zwykle gdy na północy panuje ostra zima, zdarzają się inwazje gatunku, wówczas stada mogą liczyć po kilkaset sztuk i można je spotkać nawet w centrach dużych miast, na blokach, wieżach itp. Ptak ma charakterystyczny czubek na głowie a poza tym, z mało widocznych a ciekawych szczegółów upierzenia trzeba wspomnieć o zrogowaciałych, czerwonych płytkach „lezkach”, na skrzydłach, na ich pokrywach drugorzędowych. Odzywa się delikat-

nym, wibrująco-dzwoniąco-świszczącym głosikiem, od którego pochodzi jego rosyjska nazwa – swiristiel.

Fot. Jarosław Zięba

Myszołów *Buteo buteo*

Nasz najpospolitszy ptak drapieżny. Krążące powoli ptaki odzywające się przeciągłym głosem „hiiiiiiijjjeeee” są nieodłącznym elementem naszych terenów otwartych. Występuje w lasach i w krajobrazie rolniczym. Swoje gniazda zakładać może nawet na pojedynczych drzewach, na polach czy łąkach. Żywi się niemal wyłącznie drobnymi gryzoniami: myszami, nornikami, a także w znacznie mniejszym stopniu płazami, gadami, ślimakami, a nawet owadami. Zimą może zjadać padlinę. Nasze myszołowy na zimę przemieszczają się w okolice Morza Śródziemnego lub dalej na południe, zaś do Polski przylatują w tym czasie myszołowy z północy, niekiedy znacznie większe i mniej płochliwe niż nasze, stąd łatwiej je zimą obserwować. Ciekawostką jest duża rozpiętość ubarwienia myszołowa od for-

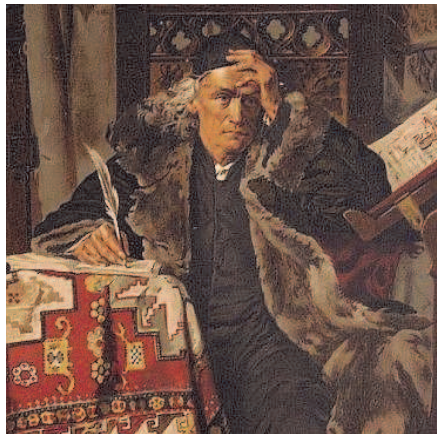

Fot. Jarosław Zięba

my bardzo jasnej, kremowej, do bardzo ciemnej (ciemnobrązowej) z różnymi formami przejściowymi.

Opr. Krzysztof Wojciechowski

CHRZEST POLSKI WEDŁUG DŁUGOSZA

„Jan Długosz” obraz Jana Matejki

„Za namową mężów katolickich i pobożnych Mieczysław rozkazał odsunąć od siebie siedem nałożnic, z którymi łączyła go miłość cielesna, aby pieśczoły kobiece nie utrzymywały go w bałwochwalstwie, (do którego) przywykł. Zerwawszy z nimi konkubinaty, wysłał swatów do króla Czech, Bolesława rodzzonego brata i zabójcy św. Wacława, aby prosili dla niego o jego córkę Dąbrówkę na jedną i prawowitą żonę. Książę Bolesław odpowiedział, że nie odrzuciłby tak znakomitego i niepospolitego zięcia, gdyby ów porzucił pogańskie obyczaje i przyjął zasady świętej wiary katolickiej, inaczej bowiem nigdy, w żaden sposób nie wyda swej córki za księcia pogańskiego, czciciela bałwanów. Tak samo odpowiedziała księżęca dziewczica Dąbrówka dostojnikom i posłom Mieczysława księcia polskiego, kiedy ją pytali o zamierzony związek; nie przystoi jej, chrześcijance poślubić bałwochwalcę; skoro jednak Mieczysław księżę polski porzuci szpetne bożyszczka i odrodzi się wodą chrztu, nie odmówi pójścia za niego.

Kiedy odpowiedź ta doszła do Polski, księżę polski Mieczysław zebrawszy liczną radę pytał się, co mu należy czynić, a wobec różnych zdań wielmożów, spodobało mu się rzecz przełożyć na dzień następny. Ale nocy następnej łaskawość Boska ulitowawszy się nad utrapieniem długo błądzących Polaków natchnęła podczas spoczynku księcia polskiego Mieczysława i licznych jego doradców i poleciła im władczy rozkazem, aby postawionego sobie warun-

Rok 2015 r. był czasem upamiętnienia dokonań Jana Długosza - wybitnego polskiego historyka, dyplomaty i duchownego.

W podjętej przez Sejm uchwale ustanawiającej go patronem 2015 r. przypomniano, że Jan Długosz jest uważany za ojca polskiej historiografii i heraldyki, twórcę największego dzieła opisującego dzieje państwa polskiego - „Roczniki, czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego”.

W drugiej księdze tego dzieła przedstawiony jest Chrzest Mieszka, który otrzymał imię Mieczysław. Szczególne zasługi w przyjęciu chrześcijaństwa przez Polskę miała księżniczka czeska Dobrawa.

Fragment „Roczników” dotyczący tego ważnego wydarzenia sprzed 1050 laty poniżej drukujemy.

Matka Chrzestna Polski - Dobrawa

ku nie zlekceważyli (i aby) zapewnili odtąd szczęście Królestwu przez przyjęcie wiary. Poruszyło to objawienie i księcia polskiego, i dostojników i zgodnie powzięli uchwałę o przyjęciu czystości religii chrześcijańskiej.

Po wysłaniu licznych poselstw do Czech i po usunięciu przez swatów wszelkich trudności oraz zaświadczeniu i wyraźnym zapewnieniu, że ich księżę nie tylko sam, ale i cały naród polski wyuczy doskonale artykułów wiary, będzie obmyty wodą chrztu, księżę Bolesław potwierdził zamierzony związek i oddał posłom księcia polskiego Mieczysława córkę swą Dąbrówkę, dziewicę szlachetną i zacnych obyczajów, z posagiem i wyprawą godnymi zarówno dającego jak przyjmującego, aby ją poślubili wymienionemu Mieczysławowi, księciu polskiemu.

(...) Dziewicę Dąbrówkę odprowadziło na dwór gnieźnieński wraz ze swatami księcia Mieczysława wielu możnych i rycerzy czeskich wielkim kosztem i z wielką okazałością. Wiozła ze sobą posąg i wyprawę rzadkie i niepospolite, aby były równe i godne zarówno teścia, jak zięcia. Wyszli naprzeciw niej księżę Mieszko ze swoimi baronami i dostojnikami polskimi, jako też wszystkie stany i wjazd jej przyjęto wspaniale i z dostojną czcią. Dla uczczenia jej przybyły do Gniezna z rozkazu księcia najznakomitsze matrony i dziewice Polski, przystrojone w klejnoty, złoto, srebro i inne ozdoby. Po niewielu dniach księżę Mieczysław, pouczony dostatecznie o artykułach prawowitej wiary i jej obrządku przez mężów pobożnych i wiodących pustelnicze życie w jego kraju, których specjalnie przyzywał, wyrzekł się ciemności dawnego błędu, przyjął wraz z najznakomitszymi rycerzami, baronami i najprzedniejszymi z miast Polski zasady najbawiennejszej, prawowitej religii katolickiej. Uświęcił początki swojego nawrócenia z ciemności zabobonu na światło wiary w wodzie chrztu, przyjął w Gnieźnie chrzest święty i złożywszy w falach odnowienia dawne grzechy, odrodził się w nowej niewinności duszy, zmywając w chrzcielnicy ślady zarówno uczynków, jak bożyszcz. Powołany z ciemnej, zamierchłej ślepoty bałwochwalstwa do poznania i czystości prawowitej wiary i religii, a światłem tejże wiary roz-

nieciwszy światło przyrodzonego rozsądku, którego mu najwyższy udzielił, oświecony za łaską św. Ducha odrodził się z wody i z ducha i zrzuciwszy dawne imię Mieszko, jako barbarzyńskie, przezwał się Mieczysławem. Także rodzona jego siostra otrzymała święty znak wiary, została katoliczką. I nadano jej imię Adelajda.

Księżę Mieczysław, przyjąwszy sakrament chrztu, tego samego dnia dostąpił innego sakramentu według obrządku katolickiego – poślubił dziewicę Dąbrówkę i najszczęśliwiej przez dni kilka obchodził z nią zaślubiny w Gnieźnie, zaprosiwszy sąsiednich książąt. Każdy zaproszony biesiadnik przyjmowany był bogato i wyszukanie. Urządzono wiele zabaw i widowisk na cześć księcia celem uświetnienia odbywających się uroczystości. Gdy (je) ukończono, sąsiedni książęta oraz baronowie i dostojnicy czescy, uczczeni przez Mieszka kosztownymi podarunkami, kiedy powrócili w ojczyste strony, szeroko powszechnie rozpowiadali o hojności księcia Mieczysława, o jego łaskawości i bogactwie.

(...) Następnie księżę polski Mieczysław najsurowiej rozporządził za powszechną zgodą wszystkich baronów i szlachty polskiej, aby zniszczono bożyszcz i podobizny fałszywych bogów, by świątynie oddano płomieniom; ich czciciele skazani byli na utratę majątku i ścięcie głowy. Nie tylko poszczególne obrzędy, uroczystości i święta, w czasie których cześć oddawano bożkom, ale i wszystkich wróżów, zaklinaczy i wieszczów wywołał i wyrugował z kraju, zakazał odprawiania publicznie czy prywatnie wszelkich igrzysk urządzanych na cześć bogów. Nie jest bowiem Bóg nasz jak bogowie pogan, o których lud polski sądził, że ich ułagodzi igrzyskami, oklaskami, nieprzystojnymi ruchami i tysiącem innych rodzajów bezbożności.

Najszczęśliwszy zaiste i miły Bogu (był) księżę, który pierwszy związał kraj polski z prawowitą wiarą i z ciałem świętego Kościoła przez poznanie prawdy i porzucenie bóstw. A ponieważ prawie we wszystkich miastach, miasteczkach i znaczniejszych wsiach Polski zachowywano posągi bóstw i bogiń i święte gaje, które niszczone i lamano wolniej niż opiewał rozkaz księcia

Mieczysława, więc później Mieczysław wyznaczył na rozbicie i zniszczenie ich we wszystkich stronach Polski dzień 7 marca. Kiedy ten nadszedł każde miasto i każda wieś zmuszone były rozbijać wizerunki swoich bogów, a potłuczone wobec tłumów obojga płci topić w jeziorach, błotach i bagnach i zarzucać je kamieniami. Chociaż czciciele bogów i bogiń, ci zwłaszcza, dla których były te świętości źródłem zarobku, głęboko żalili się i płakali, nie śmieli jednak zmienić czegokolwiek z obawy przed księżem

cymi urzędnikami. Dokonane wówczas zniszczenie i zatopienie fałszywych bogów i boginek bywa przedstawiane i wznawiane w niedzielę *Laetare*. W tym dniu w wielu polskich wsiach noszą na wysokich tykach wyobrażenia Diewanny i Marzanny, wrzucają je do trzęsawisk i topią. Tradycja tego staroświeckiego zwyczaju aż dotąd u Polaków nie zaginęła.

Pragnąc poszerzyć dopiero co przyjętą i zapoczątkowaną wiarę, Mieczysław albo Mieszko, książę polski, po przyjęciu świętej wody chrztu, aby rozwinąć przed Królem Niebieskim bezmiar swych zasług i świetność swego księstwa i aby trwale i doskonale je umocnić i ugruntować religię chrześcijańską, całą swą uwagę i staranie zwrócił ku uposażeniu świętych miejsc i wprowadzeniu sług Bożych, a wierna i pobożna żona Dąbrówka podsycala ze swej strony pobożny oddany gorącej religijności umysł księcia i męża.

A więc najpierw w miejscach znakomitszych, czyli w Gnieźnie i w Krakowie, ufundował dwie metropolie: gnieźnieńską, pod wezwaniem i ku czci najdostojniejszej Rodzicielki Boga-Człowieka, Dziewicy Maryi, z której wyszła pełna zbawienia i Łaski; krakowską zaś na najusilniejsze prośby swej żony, księżnej Dąbrówki, pod wezwaniem św. Wacława, nowego w tym czasie męczennika, którego Dąbrówka była rodzoną bratanicą, a także dlatego, że w nacji słowiańskiej on pierwszy zajaśniał niezwykłą świętością i męczeństwem. Chciał jednak, aby metropolia gnieźnieńska była wyższa i aby tam znajdowała się godność prymasowska, a krakowska, aby była drugą. Przeto kościół krakowski ubiegł gnieźnieński, w tym, że nie był (on) jedyny, a gnieźnieński ubiegł krakowski, że nie był pierwszy. Dla ich metropolitalnej godności ufundował aż siedem innych katedr biskupich, a mianowicie: poznańską, smogorzewską, obecnie wrocławską, kruszwicką obecnie wrocławską, plocką, chełmińską, lubuską, kamieńską. Chciał, aby były podległe metropoliom gnieźnieńskiej i krakowskiej. Dwie sufraganie, które wymieniliśmy, w Smogorzewie i Kruszycy musiały zmienić nazwy z powodu zmiany miejsc, smogorzewska bowiem najpierw została przeniesiona do miasta Byczyny w powiecie Brzegu, a [następnie] dla korzystniejszego położenia do Wrocławia i przyjęła nazwę od ostatniej miejscowości. Kruszwicka zaś z powodu odosobnienia miejsca, gdzie została najpierw ufundowana, zasłużyła na przeniesienie do Włocławka. Pozostałe kościoły katedralne zatrzymują miejscowości i nazwy pierwotne do dnia dzisiejszego. Ufundował też liczne kolegiaty, także kościoły parafialne i inne miejsca kultu według tego, co uważał za zgodne z potrzebą ludu neofitów oraz z bogobojnością.

Przedruk z „Polska Jana Długosza” - Redaktor naukowy Henryk Samsonowicz. Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa 1984, str. 84-86.

Nasz Chrzt

Zabytkowa chrzcielnica w łukowskim kościele

Czas powstania - II poł. XVIII w.

Styl - barok

Materiał - piaskowiec, cyna, kucie, odlewanie

Wys. - 130 cm

Opis:

Chrzcielnica wolnostojąca, kuta w kamieniu. Podstawa na rzucie kwadratu, dwustopniowa (dolny stopień wpuszczony w posadzkę). Trzon tralkowy ustawiony na kwadracie o profilu ćwierćwałka, obwiedziony w górnej części półwałkiem. Na trzonie czasza, której płaszcz posiada pionowe „pukle”. Wewnątrz wgłębienie. Na kołnierzu czaszy ułożona przykrywa ośmioboczna o kształcie zbliżonym do bani osadzonej na obręczy. Szczyt bani zwieńczony kulą. Przykrywa odlana jest z cyny. Chrzcielnica malowana z zewnątrz farbą olejną.

TAK DOBREGO KONCERTU U NAS DAWNO NIE BYŁO... LUBELSKA FEDERACJA BARDÓW W ŁUKOWEJ, 11.10.2015.

Wspaniali muzycy, pełny profesjonalizm i oczywiście obecność Relikwii Świętego Jana Pawła II.

GOK w Łukowej we współpracy z miejscową parafią chciał uczcić w sposób wyjątkowy Dzień Papieski w Roku Papieskim, który obchodzony był 11 października. Udało się Ks. Proboszczowi sprowadzić Relikwie Wielkiego Papieża z Parafii św. Jana Pawła II w Biłgoraju dzięki życzliwości ks. prałata Józefa Flisa, a pani dyrek-

tor GOK zaprosić Lubelską Federację Bardów. Koncert „Miłość mi wszystko wyjaśniła” rozpoczął się o godz. 18.00 w kościele parafialnym w Łukowej i zakończył ucałowaniem Relikwii. Przeżycia były ogromne, dzieci i starsi, o dziwo licznie zgromadzeni, byli pod wrażeniem niespotykanej potęgi głosów, a także wyjątkowej dbałości o stronę muzyczną i tekstową. Warte podkre-

ślenia jest to, że muzyka do tekstów Karola Wojtyły to kompozycje członków zespołu.

Mieszkańcom naszej gminy głębiej przeżyć podczas koncertu dostarczało także piękno aranżacji świetlnej barokowych ołtarzy, które przygotował p. Marcin Smutek z Biłgoraja. Nagłośnieniem artystów zajął się p. Tadeusz Kubów. GOK wsparli finansowo niezawodni dobroczyńcy: Państwo Ciepłowie i p. Mirosław Peć. Warto jest zapraszać artystów z „górnej półki”, bo ich koncerty stają się bogactwem naszych dusz na wiele lat.

Natomiast nawiedzenie Relikwii Świętego Jana Pawła II w naszej parafii pozostanie wydarzeniem epokowym.

II NAGRODA DLA ŁUKOWSKIEJ HARMONII

23 X br. nasz chór „Harmonia” po raz 12 reprezentował Polskę na festiwalu o randze międzynarodowej. Dzisiaj mogę stwierdzić, że festiwal w Warszawie należał do wyjątkowych. Nigdy nie przeżyłam tylu emocji i wzruszeń. Przygotowywaliśmy się do niego pieczołowicie od kilku miesięcy. Z poprzednich 10-ciu festiwali nasz chór zawsze wracał jako laureat. Wyjątkiem był właśnie festiwal „Varsovia Cantat”. W 2013 r. uzyskaliśmy tylko

Dyplom Uczestnictwa, toteż ponowiliśmy próbę zdobycia nagrody na tak prestiżowym festiwalu w tym roku. No i udało się. II nagrodę zdobyliśmy wraz z chórem Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. F. Chopina z Warszawy oraz z chórem dziewczęcym ze stolicy Estonii – Tallina. Uzyskaliśmy jednak największą ilość punktów, o krok ocierając się o zdobycie I miejsca. Jurorzy dbając o wysoki poziom festiwalu nie przyznali I miejsca w naszej kategorii. Nasz chór skupia młodzież z 4 gmin tj: z Łukowej, Józefowa, Księżpola i Obszy. Na konkursie, który odbył się w przepięknej scenerii Galerii Porczyńskich wystąpiliśmy w 33 osobowym składzie. Dla siedmiu dziewcząt był to debiut. Po raz pierwszy dołączyły też do nas dzieci z Księżpola. Najmłodszą uczestniczką konkursu była 6-letnia Laura Wyrwa z Łukowej. Po werdykcie nie mogliśmy opanować emocji. Rozległ się ogromny pisk i łzy szczęścia. Długo nie mogliśmy jeszcze opanować radości i wzruszenia. Zrobiliśmy pamiątkowe zdjęcia w przepięknej Sali Koncertowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, po czym szczęśliwi udaliśmy się w drogę powrotną. Nastroj radości udzielił się wszystkim. W autokarze wraz z rodzicami śpiewaliśmy i cieszyliśmy się sukcesem. Pobyt w Warszawie dostarczył nam niezapomnia-

nych wrażeń. Wspaniale bawiliśmy się w Centrum Nauki „Kopernik”. W Złoty Tarasach mogliśmy dokonać zakupów. Pałac w Wilanowie dostarczył niezapomnianych wrażeń, a nasz śpiew w Koncertowej Białej Sali zdobył uznanie turystów i przewodników, nagrodzili nas gromkimi brawami. Wielkim przeżyciem dla nas było uczestnictwo i oprawa Mszy Św w Katedrze Polowej Wojska Polskiego, jak też wspólny koncert z chórami z Ukrainy, Białorusi i Słowenii w kościele pw. Św Antoniego Marii Zaccarii. Mamy też pamiątkowe zdjęcia przy Grobie Nieznanego Żołnierza, Fontannie w Ogrodzie Saskim, Pałacu Kultury. Ważniejsze zabytki omawiała

n i e o c e n i o n a p. R. Majewska. Bardzo miłym akcentem było spotkanie z byłymi chórzystami, którzy nas odwiedzali i towarzyszyli nam przy naszych występach. Spotkaliśmy Mariusza Kowala z rodziną, Annę Ferenc, Olę Siwik, Kingę Stelmach. Byli także krewni dzieci z Józefowa i Księżpola. Wiemy, że sukces ten w głównej mierze zawdzięczamy oddaniu i poświęceniu pana Sławomira Kuczka, którego dzielnie i fachowo wspiera pełna energii p. Elżbieta Pokorowska z Józefowa oraz naszym

wspaniałym przyjaciółom z Józefowa, Księżpola i Obszy. Wspólny wysiłek jednoczy, umacnia więzi i rodzi przyjaźnię, a także wychowuje. Dziękujemy za pomoc finansową GOK Łukowa, MOK Józefów i panu Mirosławowi Peć.

Zuzanna Luchowska

JESTEŚCIE CORAZ HOJNIEJSI. DZIĘKUJEMY!

Pomnik Zofii ze Strusów Gochowej z 1884 r. przed remontem i obok po renowacji

Spółeczny Komitet Opieki nad Cmentarzami w Gminie Łukowa bardzo dziękuje wszystkim ofiarodawcom miejscowym i przyjezdnym za ogromną życzliwość i wsparcie naszej działalności na rzecz ratowania zabytków cmentarnych.

Podczas kwesty 1 i 2 listopada 2015 r. na łukowskim cmentarzu parafialnym zebranych zostało 11 949,65 zł 5 euro, 4 korony, 2 kuny.

Świadczy to o wielkiej hojności darczyńców, a członkom komitetu i wolontariuszom z gimnazjum daje satysfakcję i zachętę do dalszej pracy. Dziękujemy.

W 2015 r., za fundusze zebrane podczas ubiegłorocznej kwesty, uregulowane zostały należności w kwocie 1 tys. zł za 2014 rok. Posklejano i poddano gruntownej renowacji pomnik Zofii ze Strusów Gochowej z 1884 r.

Wykonany został remont pomnika Piotra Połucha z 1876 r. i figury Teofila Małui z 1877 r. Wyprostowano grożące zawaleniem XIX - wieczne figury: Tadrów, Heleny i Władysława Tallat-Kiełpsz oraz Grzegorza Mazura. Koszt wykonanych prac wyniósł 9.816,13 zł razem z tabliczkami informacyjnymi i specjalnymi folderami, a także kilkakrotnym koszeniem trawy wokół odnawianych pomników. Przeprowadzone zostały także gruntowne prace remontowo - konserwatorskie ogrodzenia żeliwnego wokół nagrobka Marii Grodzieńskiej.

Odnowione ogrodzenie Marii Grodzieńskiej

Pomnik Piotra Połucha po remoncie

ŁUKOWSCY KRWIODAWCY

Klub Honorowych Dawców Krwi im. Ks. Marka Sobiłło przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Łukowej w 2015 roku przeprowadził 4 akcje poboru krwi. Ich współorganizatorami byli: Parafia w Łukowej, Bank Spółdzielczy w Łukowej, Rada i Wójt Gminy Łukowa, Łukowskie Zrzeszenie Producentów Tytoniu. Dziękujemy.

Podczas tych czterech akcji krew oddało 381 krwiodawców co daje ponad 171 litrów krwi. Mieliśmy także 2000 oddanie krwi. Przypadło ono w udziale Pawłowi Rojowi.

21 listopada z okazji dorocznych Dni Honorowego Krwiodawstwa w Sali Kolumnowej Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie odbyło się spotkanie honorowych dawców krwi z władzami województwa lubelskiego oraz władzami PCK. Wojewoda lubelski najbardziej ofiarnym i zasłużonym krwiodawcom wręczył wysokie ordery, odznaczenia i wyróżnienia. Za wybitne działania na rzecz honorowego krwiodawstwa, w tym długoletnie honorowe oddawanie krwi: Odznaką Honorową stopnia IV zostali wyróżnieni: Stanisław Kozyra Wójt Gminy Łukowa oraz Marcin Kozdra zasłużony Honorowy Dawca Krwi - pracownik Urzędu Gminy w Łukowej oddający krew w Biłgoraju. (Odznaki wręczono podczas biłgorajskiego święta krwiodawców).

26 listopada podczas Dni Honorowego Krwiodawstwa PCK, które odbywają się w sali konferencyjnej Państwowej Straży Pożarnej w Biłgoraju odznaki „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi” otrzymali Krzysztof Kuszka i Krzysztof Jakus.

Najbardziej zaskoczyła łukowskich krwiodawców nagroda

Odznaczenie dla Krzysztofa Jakusia

za przygotowywane akcje, za krew, za wielkie serce, za pomoc potrzebującym. Prezesie gratulujemy!

Odznaczenie dla Krzysztofa Kuszki

Chwilę przed Mikołajkami, 4 grudnia 2015 r. w siedzibie Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa Oddział w Zamościu miało miejsce wręczenie nagród zwycięzcom w wakacyjnym konkursie. Przypominamy, że należało oddać krew w ustalonych terminach i napisać hasło promujące ideę honorowego krwiodawstwa. Szczęście uśmiechnęło się do łukowianek. W gronie siedmiu osób obdarowanych tabletami są dwie nasze panie: Elżbieta Bieg i Halina Kozyra.

Wręczenie nagrody p. Elżbiecie Bieg

6 grudnia w południe odbyła się Msza św. w intencji krwiodawców i ich Rodzin, z okazji 8 rocznicy powstania łukowskiego klubu. Obsługę liturgiczną Mszy stanowili członkowie Zarządu Klubu: p. Wiesława Kubów, p. Stanisław Kozyra, p. Robert Chmiel, p. Wiesław Bieg i p. Mirosław Karwan.

To jeszcze nie koniec. Tuż przed świętami, 20 grudnia zapraszamy do łukowskiego gimnazjum na 5. w tym roku akcję poboru krwi pod hasłem „Dotankujmy Bank Krwi”. Rozpoczniemy ją o godz. 8:30, zakończyć planujemy o godz. 14:00. Współorganizatorem akcji jest łukowska Stacja Paliw „Petrol”.

Wręczenie nagrody p. Halinie Kozyra

W ŚWIĘTA KAŻDY NA NOWO STAJE SIĘ DZIECKIEM

Lekcja prowadzona przez panią Genowefę Papiernik, Łukowa, 1956 r.

Klasa II z wychowawczynią panią Martą Kowalczyk, Łukowa, 1960 r.

Święta zbliżają się nieubłaganie. Spraw do załatwienia mnóstwo. Zakup prezentów, generalne porządki, obmyślanie menu i te wszystkie okołoswiąteczne sprawy. A pozostaje jeszcze jedno – złożenie życzeń. I tu pytanie, jak złożymy życzenia w tym roku? Osobiście, telefonicznie, wysyłając tradycyjną kartkę, przez SMS, a może umieszczając post na swoim profilu na Facebooku? W coraz bardziej zabieganym świecie łatwiej jest napisać jednego smsa i wysłać go do wszystkich osób, które mamy w kontaktach, niż pójść do sklepu, wybrać odpowiednią kartkę – jednych zadowoli kolorowa choinka, innym tży w oczach się zakręcą na widok Dzieciątka w żółtku; starannym piśmem napisać zindywidualizowane życzenia (często z dołączonym krótkim listem), a później jeszcze kupić znaczek i wysłać pocztą. Wymaga to bowiem poświęcenia chwili, przemyślenia komu i czego życzymy... Ale te kilka słów skreślonych odręcznie na papierze, nabiera od razu zupełnie innego znaczenia.

NASI LIDERZY PRZYSZŁOŚCI

Pod hasłem „Liderzy przyszłości” Biłgorajska Telewizja Kablowa zorganizowała I Mistrzostwa Debat Oxfordzkich dla Uczniów Szkół Ponadgimnazjalnych. Brały w nich udział 4 osobowe drużyny z: Liceum Ogólnokształcącego im. ONZ, Regionalnego Centrum Edukacji Zawodowej, Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących, Zespołu Szkół Leśnych w Biłgoraju, Zespołu Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Zwierzynku oraz nasza drużyna z Zespołu Szkół Budowlanych i Ogólnokształcących. Podczas pierwszego spotkania wszystkich ekip odbyło się losowanie przeciwników, a także tezy, nad którą mielibyśmy debatować. Okazało się, że mamy rywalizować z drużyną LO im. ONZ, temat brzmiał: „Uchodźcy, Imigranci szansą dla Europy”, nasi oponenti mieli bronić tej tezy, my zaś próbować ją obalić. Przygotowywaliśmy się do tego zadania nieco ponad miesiąc zbierając informacje, układając mowy i konsultując nasze prace z nauczycielami i opiekunami, aby w końcu 26 października bieżącego roku o godzinie 12:00 spotkać się w Sali Kameralnej BCK i rozpocząć I etap debaty. W skład jury wchodził: Pani Irena Gadaj – Prezes Fundacji Fundusz Ziemi Biłgorajskiej, Alicja Jachiewicz-Szmidt – aktorka filmowa i teatralna, założycielka Fundacji Kresy 2000 oraz Pan Maciej Gębała – prawnik z wieloletnim doświadczeniem. Prawie godzinę trwała zaciepła dyskusja, której zwycięzcami jednogłośnie zostaliśmy wybrani my – drużyna ZSBiO. To jeszcze jednak nie oznaczało przejścia do finału. Następnego dnia odbyły się kolejne dwie debaty, a jury po ich wysłuchaniu wybrało dwóch fina-

listów – ZSDiOŚ oraz ZSBiO. Byliśmy bardzo szczęśliwi, że nasza praca została doceniona, jednakże czekała nas finałowa walka, debata nad tezą: „Współczesna Polska szansą dla młodego pokolenia”. Wylosowaliśmy strony, po jakich będziemy stać i wzięliśmy się ostro do pracy, gdyż mieliśmy tylko 2 tygodnie na przygotowanie argumentów. Godziny spędzone na analizowaniu swoich wystąpień, a także przeciwników, wykonywanie schematów i szkieleatów poszczególnych wypowiedzi, aby całość składała się w jedną spójną treść – słowem nasz wkład w to przedsięwzięcie był ogromny. Wszystko po to, aby 16 listopada, na debacie finałowej pokazać, że młodzież potrafi kulturalnie i z szacunkiem dyskutować nawet na tak trudne i poważne tematy. Przepelnieni wiarą, ale też świadomi tego, że wygrana nie przyjdzie łatwo, znów spotkaliśmy się w BCK. Skład jury nieco się zmienił, gdyż teraz zasiadali w nim: Pan Paweł Łukasik - prezes Akademii Rozwoju Filantropii w Warszawie, ojciec Tomasz Dostatni – dominikanin i publicysta oraz pani Alicja Jachiewicz-Szmidt. Obie strony były bardzo dobrze przygotowane i zaskoczyły wszystkich swoim profesjonalizmem. Jednak zwycięzca mógł być tylko jeden, tym razem niejedogłośnie, jury zadecydowało, że tytuł Liderów Przyszłości zdobywa nasza drużyna. Gratulacjom, pozytywnym komentarzom i łzom szczęścia nie było końca. Emocje utrzymywały się w nas jeszcze przez dobre kilka dni. Dziś możemy z całą pewnością powiedzieć, że ta debata przyniosła dla nas niesamowite owoce, nie mówię tu tylko o wycieczce zagranicznej, na którą udajemy się do Wiednia, ale przede wszystkim o umiejętności wypowiedzenia się przed ludźmi i kamerami, pewności siebie, świadomości własnej wartości i kulturalnego obycia w świecie, te doświadczenia zaprocentują w przyszłym życiu. Członkami naszego zespołu byli: Magdalena Zawiaślak, Patryk Małysa i Bartosz Burdzań z Łukowej. Jako lider drużyny jestem z nich bardzo dumny i szczęśliwy, że razem dokonaliśmy takiego sukcesu.

Lider Przyszłości
Jakub Aleksander Buczko

11 listopada w Chmielku

Gminne Obchody Święta Niepodległości w tym roku odbywały się w Chmielku. Początkowo, władze gminy, radni, licznie zgromadzeni druhowie OSP z całej gminy, z Orkiestrą Dętą na czele przemaszerowali spod remizy do kościoła w Chmielku. O 10:00 rozpoczął się program patriotyczny młodzieży Gimnazjum im. Pawła Adamca w Łukowej pod kierownictwem pani Anny Duńko oraz pana Henryka Małyška. Uroczystą Mszę św. w intencji Ojczyzny odprawił i wygłosił okolicznościową, pełną wzniosłych treści homilię proboszcz chmieleckiej parafii ks. Marek Tworek. Na zakończenie w kościele wystąpiła z wiązką utworów żołnierskich i legionowych nasza orkiestra. Koncert był bardzo udany, o czym świadczyć mogły gromkie brawa.

Nastrój radosnego świętowania 97. Rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości na pewno podkreślają białoczerwone flagi dekorujące nasze domy, niestety nie u wszystkich.

Łukowska Cecyliada

22 listopada 2015 r. w dniu św. Cecylii, patronki śpiewów odbyła się „Gminna Cecyliada”, której organizatorami byli: GOK w Łukowej i Parafia WNMP w Łukowej. Była to okazja do podziękowania Tym, którzy ubogacają pięknem śpiewu życie społeczne naszej gminy tj. wszystkim 10. zespołom i chórom. Podczas tej uroczystości dyrektor GOK podziękowała także swoim pracownikom p. Lucynie Paluch i p. Monice Słotwińskiej obchodzącym jubileusze pracy. Pani Lucyna przepracowała w instytucji kultury 30 lat jako instruktor, natomiast pani Monika 20 lat pełniąc funkcję księgowej. „Gminna Cecyliada” rozpoczęła się o godz. 12:00 Mszą św. dziękczynną w kościele parafialnym Łukowej i dalszy ciąg miała w budynku GOK w Łukowej, gdzie rozpoczęła się koncertem Chóru „Harmonia”, po którym nastąpiły podziękowania i wspólne radowanie się przy stole. Do Łukowej na tę imprezę przybył pan Andrzej Leńczuk przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego, który w imieniu Pana Marszałka wręczył nagrodę jubileuszową Zespołowi Śpiewaczemu z Łukowej I i listy gratulacyjne dla p. Słotwińskiej i p. Paluch.

Wystawa łukowianki

Do końca stycznia 2016r. zapraszamy do GOK na wystawę prac łukowianki Magdy Wazio – studentki architektury pt. „Bałkany 2015”. Do obejrzenia są znane zabytki i krajobrazy pochodzące z krajów bałkańskich – Bośni i Hercegowiny, Chorwacji i Grecji w ciekawej, ładnej, akwarelowo-graficznej formie.

Zapraszamy także do GOK na wystawę malarstwa studentów Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie.

MIKOŁAJKOWY SPEKTAKL „, KACZKA CUDACZKA”

WŁĄCZ SIĘ W ORGANIZACJĘ ŚDM W NASZYM REGIONIE

Św. Mikołaj pojawił się w GOK w Łukowej już w sobotę 5 grudnia o godz. 10.00 rano. Oczekiwanie na Jego przyjazd umilili nam wszystkim łukowscy mali tancerze uczęszczający na zajęcia organizowane przez miejscowy dom kultury, a prowadzone przez p. instruktora Ewę Chuchro.

Następnie zgromadzone dzieci obejrzały spektakl „Kaczka Cudaczka” w wykonaniu aktorów Teatru „Art-Re” z Krakowa i zaczęło się...

Na scenę wkroczył dziarskim krokiem św. Mikołaj. Jego obecność była jednoznaczna z tym, że rzeczywiście nasze dzieci zasługują na prezenty. Święty osobiście wręczył grupce 130 Milusińskim adwentowe kalendarze z czekoladkami. Chętnie pozował też do pamiątkowych selfie. Dzieci prosiły, by nie zapomniał odwiedzić ich za rok.

ZAKUP NOWOŚCI WYDAWNICZYCH

Z radością informujemy, iż GOK - Biblioteka Publiczna w Łukowej brała udział kolejny rok z rządu w programie Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek”. Głównym celem programu realizowanego ze środków finansowych Biblioteki Narodowej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014-2020, jest wzbogacenie i odnowienie księgozbiorów polskich bibliotek publicznych. W roku 2015 Biblioteka Publiczna w Łukowej otrzymała na zakup książek dotację w wysokości 4113,00 zł, z czego dla biblioteki gminnej zakupiono 126 książek na sumę 2742,00 zł, dla filii w Chmielku 85 książek na sumę 1371 zł,00 zł.

Biblioteki zapraszają po nowości, które ostatnio wzbogaciły nasze księgozbiory.

ŚDM są spotkaniem wielodniowym. Obecnie mają one dwie zasadnicze części: pierwsza to "Dni w Diecezjach", kiedy młodzież przebywa na terenie całego kraju, który jest gospodarzem spotkania; druga to "Wydarzenia Centralne", czyli tygodniowy pobyt młodzieży w głównym mieście organizacyjnym. Zanim odbędą się Świątowe Dni Młodzieży w Krakowie (26-31 lipca 2016 r.) młodzież będzie przeżywała Dni w Diecezjach. Będą one miały miejsce od 20 do 25 lipca 2016 r. we wszystkich diecezjach w Polsce.

Diecezja Zamojsko-Lubaczowska przygotowuje się na przyjęcie około 1500 młodych ludzi z całego świata. W czasie tych dni mamy zapewnić gościom zakwaterowanie, posiłki, atrakcje kulturalne, turystyczne i sportowe (np. koncerty, wycieczki krajoznawcze, zawody sportowe, itp.) oraz program duchowy i religijny. Młodzież nawiedzi lokalne sanktuaria, pozna atrakcyjne miejsca turystyczne, wiarę, tradycję i kulturę naszego regionu. Aby sprostać licznym zadaniom, chcemy już teraz dobrze się przygotować do tego wydarzenia. Bardzo ważnym przedsięwzięciem logistycznym będzie zakwaterowanie młodzieży u rodzin w naszych parafiach, dlatego prosimy, aby podczas wizyty duszpasterskiej w 2015 roku zgłaszać chęć przyjęcia gości z zagranicy do domów. Zakłada się, że w jednej rodzinie będą przebywać 2-5 osobowe grupy.

Zadaniem rodziny, oprócz przyjęcia gości do swojego domu, będzie: przygotowanie dla nich dwóch posiłków dziennie, podwiezienie gości do miejsc zbiórki większych grup, zorganizowanie dla nich przebiegu jednego dnia (24 lipca 2016 r.)

Ramowy program pobytu gości z zagranicy w Rejonie Biłgoraj**20 lipca 2016 - Dzień przyjazdu**

- przyjazd uczestników do Biłgoraja
- przywitanie gości z zagranicy (podanie spraw organizacyjnych)
- odbiór młodzieży przez rodziny
- zakwaterowanie w domach i kolacja w domach u rodzin
- 21 lipca 2016 - Dzień Turystyki Roztoczańskiej**
- śniadanie w domach u rodzin
- uroczyste przywitanie gości przy BCK w Biłgoraju przez władze Miasta i Powiatu
- pokaz miejscowej sztuki i rzemiosł
- wędrownka po zakątkach Biłgorajszczyzny
- wspólne obiadowanie (ognisko, grill, inne przysmaki miejscowe)
- występ zespołu „Tanew”
- Msza św. w Parafii św. Jana Pawła II w Biłgoraju
- kolacja u rodzin

22 lipca 2016 - Dzień Kultury i Sportu

- śniadanie w domach u rodzin
- Msza święta w kościele św. Marii Magdaleny w Biłgoraju
- zajęcia sportowe przy OSiR w Biłgoraju
- obiad /Catering/
- kajaki

- kolacja przygotowana przez KGW

- nabożeństwo uwielbienia w kościele św. Jerzego w Biłgoraju

23 lipca 2016 - Ogólno diecezjalne spotkanie Młodzieży na Rynku Wielkim w Zamościu

- śniadanie u rodzin
- wyjazd do Zamościa autokarami
- przyjazd późnym wieczorem do rodzin
- kolacja u rodzin

24 lipca 2016 - Dzień dla Rodzin

- rodziny spędzają dzień z młodzieżą
- Finał Koncertu „Soli Deo” i prezentacja poszczególnych państw przy BCK-u
- Msza św. młodzieży i rodzin w Kościele WNMP
- kolacja u rodzin

KOROWÓD URODZINOWY BOŻEGO DZIECIĄTKA - ŁUKOWA, 18 STYCZNIA 2015

Orszak Trzech Króli - Łukowa, 6 stycznia 2016

ph. Nade wszystko miłosierdzie. Miłość. Pokój. Przebaczenie

godz. 13:00 przed kościołem parafialnym w Łukowej trwać będzie koncert Chóru „Harmonia” pod kierownictwem p. Sławomira Kuczka.

13:25 - rozpoczęcie orszaku w kościele parafialnym w Łukowej

13:30 - wymarsz w kierunku gimnazjum, podczas przemarszu śpiewanie kolęd prowadzonych przez zespoły śpiewacze, chóry oraz orkiestrę dętą.

KOLEJNOŚĆ ORSZAKU

Gwiazda i flaga główna

Aniołowie (uczniowie szkoły podstawowej z Chmielka)

Święta Rodzina

Pastuszkowie (uczniowie szkoły podstawowej z Chmielka)

Chorąży z flagą europejską

Europejski KRÓL KACPER VII na koniu

Uczniowie gimnazjum (Kolor czerwony)

Okrzyki orszaku króla europejskiego: NIECH KAŻDY DZIŚ POWIE - JEZU UFAM TOBIE!

Flagowy Azji

Król Azjatycki Melchior VII na koniu

Uczniowie szkoły podstawowej z Łukowej (kolor zielony)

Okrzyki orszaku króla Melchiora: TAM GDZIE JEST BÓG - MIESZKA MIŁOSIERDZIE!

Flagowy Afryki

Król Afrykański BALTAZAR VIII na koniu

Uczniowie szkoły podstawowej z Babc (kolor niebieski)

Wznoszą okrzyk: W MIŁOSIERDZIU BOGA - ŚWIAT ZNAJDZIE POKÓJ!

14:00 - przed szkołą 10. min. jasełka - scenka rodzajowa „U Heroda” w wykonaniu uczniów gimnazjum (po jasełkach 2 kolędy w wykonaniu Scholki z Babc i gitarzystów)

ok. 14:20 - powrót III częścią do centrum Łukowej i dalsze rodzinne kolędowanie

Zakończenie na parkingu przed remizą OSP - scenka „Pokłon Trzech Króli”

w wykonaniu uczniów szkoły podstawowej z Babc

Przy szopce ustawionej obok GOK-u krótki koncert „Aniołków” z Babc

Na parkingu **taniec do Hymnu Świątowych Dni Młodzieży.**

W remizie OSP wręczone zostaną nagrody uczniom szkół z terenu Gminy Łukowa w konkursie na „najpiękniejszą i najliczniejszą” reprezentację.

**Dla małych uczestników, zwłaszcza przebranych,
będzie słodka niespodzianka.**

Podczas orszaku odbędzie się zbiórka pieniędzy na organizację Świątowych Dni Młodzieży w naszej diecezji.

ok. godz. 15.00 **SPECJALNY KONCERT MARCINA STYCZNIA**
znanego w Polsce wokalisty i kompozytora oraz dziennikarza

Zabezpieczenie orszaku: Druhowie strażacy i Policja.

